

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

"וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו"
- אפשר לשמוע את קול ה' דרך
המציאות? / הרב מנחם ברוד,
הרב אברהם וסרמן ויהושע מילר

יומן מלחמה

הרב מנדי גליצנשטיין, צרנוביץ
צבי יחזקאלי, אישית

לא ביקשתי לבוא לעולם

הרב האמריקני הנצפה ביותר
ביוטיוב ואנתרופולוג בעל
תשובה ישראלי מתחברים
בספר שמנסח מחדש את כל מה
שאנחנו מכירים

בפקודה!
שמיטה חסידית

מחטפים בשנ"צ
פויקה!

קשה לי לרקוד מול כלה
צעירה ממני / שו"ת

ספר הזכרונות
אלומה לב

עלה על הסוס!
שיחת חברים

אל תעבירו דף
תקליקו

קרוב אליך

כל הזיכיון, הסכום, הכנסת וזכויות הקניין אינם **נשואי מרשמי יומן** שבו נאמר תמיד של "קרוב אליך"
www.karov.co.il

אותיות וילדים

באהבצא אד קלא וקד

מצטרפים עכשיו לאותיות וילדים ומקבלים משחק אזול או את הספר החדש מתנחלים בארץ האבות במתנה!!!

* המותנה בהתקייבות לטעה

מסיבת ראש חודש אלול - ילדי ישראל
 ביום רביעי ו אדר ב' עם נדב נווה ומוקי בר חוסן
 להצטרפות למסיבה חפשו בגוגל **מסיבת פורים אותיות וילדים**
 או סרקו את הברקוד

אותיות וילדים
 יחד עם אבי לרא

**הצטרפו עכשיו << התקשרו 8980*
 או חפשו בגוגל 'מגזין אותיות וילדים'**

פנימה
 מבית
 מגזין לנשים

איתמר זה רחוק?

איתמר זה רחוק?

התמונות להמחשה בלבד | צמוד למדד ינואר 22

חכו שתראו את המרחק בין המטבח לחדר השינה

ככה זה כשגרים בבית עם כמעט 200 מ"ר!

קהילה | טבע | וילה 2,067,000 שח

נותרו רק 3 בתים אחרונים!

התקשרו עכשיו! דוד 054-7607767

מאה שיחות חברים עם מיני האהוב מחכות לכם נעת באתר 'קרוב אליך'

יש אנשים שהם לא קרובים אלא נתיבות
 אלה חיות, ורשמייה אלושר ממש מרומות
 אונת, אבל בנוגע לבלות, והחלטות
 והחלטות וכן מחשבות על תכניות טובות
 ורגשות חיוניים

שיחת חברים

עם מיני יוספי

על הסוס, בדרך אל האופק

ה'אבל' הגדול, או כמו שהחברה אומרים: "אממה..." כל הברכה שהסוס מביא תלויה בכך שיש מנהיג שמכוון אותו. צריך שיהיה יעד ברור, ואחזיה איתנה במושכות. עם כל הכבוד לכוח הסוס, הוא לא יוכל להביא את הרוכב ליעד שלו סתם כך מעצמו. אולי הסוסים של הבעל שם טוב כן יכלו, כך לפחות על פי הסיפורים, אבל הם באמת היו יוצאי דופן. בכל אופן, אם בן אדם לא שולט במחשבות שלו, סביר להניח שבאופן טבעי הן ייקחו אותו למקומות לא רצויים. היהודי נתקף במחשבות שלא מוסיפות טוב אלא רק מפילות אותו.

רבות מחשבות

כדי לכוון את הסוס שלנו היטב, אנחנו צריכים לפתח מיומנויות של רכיבה. במשל הזה של רבי נחמן יש חידוש גדול, שהמוח שלנו בסופו של דבר הוא בסך הכל סוס. אמנם היכולות שלו הן אדירות, אבל בעצם הן כלי שמשמשים בו - מעין סוס לרכב עליו. הרוכב, האדון, צריך לעבוד איך לפתח נכון את המחשבות, כדי שלא יהיה מצב של "עבד כי ימלוך", שבו הוא מובל ולא מוביל.

ההגדרה של רבי נחמן בנקודה הזאת לדרך העבודה היא: "ש'מקשר השמחה למחזו ודעתו". בהגדרה הזאת יש תרגול פשוט, שהוא טוב גם למתחילים. צריך לנסות לשים לב, במשך כמה דקות בכל יום, במה המחשבות שלנו עוסקות ולקטלג אותן לאחת משלוש האפשרויות הבאות: מחשבות מורידות (כמו דאגות, תאוות ועוד), מחשבות ענייניות (להוציא את הילדים מהגן בזמן, רשימת קניות וכדומה) שהן לא מעלות ולא מורידות, ומחשבות מעלות. אמנם יש אנשים שבשבילם קניות ממש נותנות להם חיות, והרשימה לסופר ממש מרוממת אותם, אבל בנוגע שבעולם, המחשבות המעלות הן מחשבות על תכניות טובות ורגשות חיוביים, וכמובן דברי תורה וחכמה שמוסיפים הרבה טוב. האתגר שלנו הוא, להתבונן במצב המחשבות שלנו, ולראות איפה רוב הזמן המחשבות נמצאות ולהיכן הן מושכות אותנו. עצם המודעות למחשבה, נותנת תוספת כוח לאחוז במושכות של הסוס.

לדהור אל השמחה

אחרי שרבי נחמן שכנע אותנו להיות רוכבים מיומנים, ואמרנו לעצמנו שמהיום והלאה נאחז היטב במושכות וגם נהיה מובילים ולא מובלים, הוא מוסיף לנו טיפ חשוב. כדי להישאר על הסוס, צריך להיזהר מעצבות: "אך דע, שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המחז כרצונו ועל פן קשה לו לישב דעתו. רק על ידי השמחה, יוכל להנהיג המחז כרצונו".

העצבות והמרה שחורה גורמות לחולשה ביכולת להנהיג את המוח כראוי. לעומתן, השמחה מגיעה מעולם החירות, ועל ידה המוח משוחרר מכבלי הדאגה והעצבות. השמחה, היא גם הכלי וגם התכלית. על ידה המוח נעשה בן חורין, וממילא מסוגל לזהות להיכן הוא רוצה להגיע, ולפעול כפי רצונו. החלק המעורר בסיפור הוא, שהשמחה באמת נמצאת כל הזמן באיזה שהוא מקום ברקע. אנחנו לא צריכים לייצר אותה, אלא רק לקשר אותה אל הדעת. כמו צלחת שיש בה מזון, ואפשר לבחור אם לקשר את המזון עם הפה או להשאיר אותו כמות שהוא. בכל מקרה, המזון קיים כבר. הוא נמצא בכוח, ולנו יש היכולת לבחור אם להתעלם ממנו או להשתמש בו. אדם עלול אפילו להתכחש לקיום של האוכל, אבל בפועל הוא קיים.

השמחה נמצאת בנו, רק - הושט ירך וגע בה. חברים! אנא מכם, שכל אחד ייקח מהדברים הללו מה שיועיל לו להיות שמח. אם יעזור לכם לדמיין שאתם דוהרים על סוס בחופים קסומים, אל עבר השמש השוקעת באופק - לכו על זה. העיקר שתזכרו שיש לנו הכוח להחזיק חזק את המושכות, ולהגיע בעזרת ה' אל כל הטוב ושפע הברכה והשמחה שחודש אדר מזמן לנו. עלו למעלה עלו! לחיים!

שלום חברים יקרים! לחיים! בחסדי ה', אנחנו כבר ממש בזמן של "משכנס אדר - מרבין בשמחה!" אמנם כבר זכינו השנה גם לאדר א' שהביא אתו שפע ברכות משלו, אבל עכשיו אפשר כבר להרגיש שבכניסה של אדר ב' ההכנות לפורים עולות בעוד רמה. החג הפלאי כבר בפתח, והוא קרוב יותר ומוחשי יותר.

כמבוא לעבודת השמחה, כדאי להתבונן בוורט שחסידיים אומרים, שמהמילה "בשמחה" בהיפוך אותיות יוצאת המילה "מחשבה". הרבה מאוד פעמים, המחשבות של האדם הן אלה שגורמות לו למצב רוח לא טוב, של דאגה ועצב או אפילו סתם חוסר שביעות רצון. צריך להבין, שאותו כלי של המחשבה עצמה, אם יודעים לכוון אותה כראוי, היא יכולה דווקא לחלץ אותנו מהעצבות ולהביא אותנו להיות בשמחה. הנקודה היא, שהשינוי לא קורה מעצמו אלא צריך לכוון אותו.

רבי נחמן מדמה את המחשבה שלנו לסוס. בעזרת סוסים אפשר להגיע למרחקים גדולים הרבה יותר מאשר בהליכה רגלית, ומוכן שהיכולת הזאת מביאה ברכה גדולה. אני לא מדבר על רכיבה ספורטיבית או רכיבה טיפולית שנפוצה בימינו, אלא על היכולת הפשוטה של הסוס להגיע למרחקים גדולים הרבה יותר מאשר ברגל.

עד כאן דיברנו בשבחו של הסוס ועל תרומתו לחיינו. אלא שכאן מגיע

השנה! משלוח מנות שמחזק את האמונה

המוצרים המאירים של ציפי קולטניוק
מעוטרים במשפטי אמונה מקוריים

מארוזי מתנה | מתנות נכבד | מוצרים מאירים | מזכרות | שוברי מתנה

לרכישה באתר: ZIPKOL.COM

ובנקודות המכירה ברחבי הארץ:

ידידיקה | כפר תבין | 03.9606020 |
 יעישיים | קרית מלאכי | 052.3158.333 |
 שמת | נבך תבין | 052.6577094 |
 פרחנית | אשדוד | 053.3108.989 |
 זמור ותודה | יפית | 052.8765.929 |
 חינית | רחובות | 050.4111.013 |
 פייפס | נתניה | 058.328.5524 |
 מתחלה | קרית גת | 054.7940.927

מומנץ בבר כפי הרכישה אם המוצר קיים במניא בנקודת המכירה

הכי נוח

כרטיס אשראי
וירטואלי
לשימוש מיידי

מזמינים כרטיס אשראי באפליקציית לאומי
ויכולים להשתמש בו מיד דרך הנייד, בלי לחכות.

לאומי

leumi

הכי נוח

אי עמידה בפירעון ההלוואה או האשראי עלול לגרור חיוב בריבית והליכי הוצאה לפועל; מתן השירות בכפוף לתנאי הבנק.

קרוב אליך < 5

הציון של רבי נחמן באומן כשברקע פטריות עשן. מזיבוז של הבעל שם טוב מסתתרת במקלטים. כן, ההיפוץ יכול לבוא בכל רגע וזה נראה אימתני ומפחיד. אבל זה בדיוק הרגע לעוד קצת אמונה.

צבי יחזקאלי

אדר פורים ופוטין

באחד משידורי המלחמה שאלו אותי אם זו תחילתה של מלחמת גוג ומגוג. לא התכוננתי לשאלה הזו ובטח שלא ידעתי מה לומר. מה, בגלל שיש לי כיפה אני חוזה עתידות ורואה בדיוק את התורה דרך החדשות? גם אם יש לי השערה שהנה הגאולה תתחיל מפוטין, עדיין זה לא אומר שאני יודע.

בכל זאת זה קורא לי להתבונן על העניין, רחוק מהמצלמות, בשקט. מה קורה כאן? תמונות מאוקראינה הבהירו לעולם שחלומות על עולם חדש בו האדם החופשי לוקח את גורלו בידיו ומחליט שלא יהיו עוד מלחמות הוכיחו שזו מחשבת שווא. תמיד יש את היצר הזה למלכי האומות לצאת ולכבוש. העולם הכריז מאז שהתחבר לאינטרנט שאין מלחמות בעולם ואין בהן צורך, כך לפחות חשבו האירופאים והאמריקאים. בצד השני של העולם, במזרח שלנו, לא הכירו את הנוסחה הזו. שם ממשיכים את מה שהיה תמיד. מלחמות.

הפעם, המלחמה נראית מכל טלפון. הנה המקומות היקרים לנו באוקראינה נראים פתאום אחרת. הציון של רבי נחמן באומן כשברקע פטריות עשן. מזיבוז של הבעל שם טוב מסתתרת במקלטים. כן, ההיפוץ יכול לבוא בכל רגע וזה נראה אימתני ומפחיד. אבל זה בדיוק הרגע לעוד קצת אמונה. ההיפוץ, כך אומרים לנו, הוא לטובה. רק טוב יצא מזה. הן, זה כבר מרגיע.

ובכל זאת, מה עוד אפשר לראות כאן? מה זה מזכיר לי? במבט ראשון, זה כמו בסיפורים על כל מלכי הגויים, שלנגד עיניהם עומדת רק דמותם וחלומותיהם. כמו בספורי המעשיות של רבינו על מלך שהחליט לכבוש מדינה, ככה סתם פתאום. כל המעבר מסדר לאי סדר עובר במלחמה פתאומית שאף אחד לא צפה. מציאות מסודרת, שקטה ו'בטוחה' עוברת ברגע למציאות הפוכה לגמרי. המלחמה היא האות להיפוץ. היא גם האות לשינוי, היא המעבר בין מה שחשבנו לבין מה שהנהגתו יתברך מייעדת לעולם. בסיפורים של רבנו המלחמות היו דרך להתעלות וגם לאבד הכל. דרך להרוס את המבנה הקיים ולחזור ולבנות משהו חדש. זה עובר

במלחמות אך מסתיים בטוב.

מה אני אמור לעשות שיש מלחמה? לבדוק את מהלכי הרוסים לעבר קברות צדיקינו שם? להתעדכן? או פשוט לבדוק את היצר הזה של המלחמה? אנחנו נדרשים לצאת לקרב על הרוחניות שלנו, על החומרות שלנו, על קיום היהדות והמצוות שלנו. זו מלחמה שלא הופכת את העולם בחוץ, היא מתחילה פנימה בתוכי. המלחמה שבחוץ מסמלת שיש מלחמות של סכסוך, של חוסר שלום, של עימות מתמיד. והוא נמצא גם בתוכנו. כל אותם מתחים והתנגשויות בין הרצונות סביבנו. כל הפעמים שכביכול

יש שקט אבל הנפש מרגישה עימות שקט ולא מרפה. זה העימות שפוטין מתחיל ומגיע עד לבית שלי, או שבעצם הוא היה תמיד קיים ופוטין רק מזכיר לי. כמו שאומר רבנו, זה נמצא בכל מקום.

"כל העולם מלא מחלוקות, הן בין אמות העולם וכן בכל עיר וכן בכל בית ובית בין השכנים ובין כל אחד עם אשתו ובני ביתו ומשרתיו ובניו, ואין מי שישים על לבו התכלית שבכל יום ויום האדם מת, כי היום שעבר לא יהיה עוד ובכל יום הוא מתקרב למיתה. ודע שהכל אחד, שהמחלקת שבפטריות בין איש וביתו וכיוצא בנ"ל הוא גם פן ממש המחלקת שבין המלכים והאמות, כי כל אחד מאנשי ביתו הוא בחינת אמה מיוחדת, והם מתגרים זה עם זה כמו שיש מלחמות בין האמות."

אז מה זה אומר? שבעצם בכל יום מנסים לספר לנו בחדשות על כל מיני מלחמות כדי לקחת מאיתנו את החיות שלנו. בכל יום שאני משקיע במחלוקת, אני מת. בכל יום שאני מבין את זה, אני מתחיל לחיות. בעצם יש כאן את הכלל הראשון במלחמה הפנימית - זיהוי האויב או היידי. זיהוי התנועה.

יש בתוכי מאבק שנראה עד למסך של אירופה. אני צריך להתבונן על זה כי בוודאי אין סתם בעולם. אם זה גוג ומגוג אני עדיין לא יודע, אבל אני כן יודע שצריך לצאת ליער לבדוק מול מה אני נלחם. איפה ההתנגדות שלי לקבל את המציאות של השם בעולם. איפה אני לא מקבל את המציאות שלי ומנסה לכבוש בכוח. זה טבעי? כן, כמו מלחמות וגנרלים, אלא שאני יהודי. אני רוצה להגיע לקרבת השם יתברך. לא משנה לי איך קוראים למלחמה הזו, היא חלק מחיי הפנימיים, ובעוד שבועיים אני אקרא במגילה את התסריט: פעם אחת היה מלך שהפך את המציאות השלווה, היתה מלחמה והשם הוביל אותנו לעוד ישועה. מי אמר שלא עושים לנו הכנה לפורים? יש, אבל הכי חדש שיש.

גב ההר

מובילים

לוקחים אחריות. נקודה.

אריזה | הובלה | אחסון | 02-9978757, 052-6071171
gavhahar1@gmail.com

עיריית ירושלים, משרד החינוך וישיבת שפע
 פותחים ישיבה תורנית חדשה
 בפסגת זאב

שפע
צפון
 לתלמידים תורניים
 עם כשרונות מעשיים

- למבקשים עבודת ה' בשמחה ובחבורה
- לימוד סוגיות גמרא בעיון ולמעשה
- גישת לימוד רב-תחומית
- שבתות ישיבה וחצי פנימיה
- יצירה, נגינה ואמנויות להעצמת האישיות
- מסע דו-שבועי לפיתוח אישי וחברתי
- לימודים ממוקדים לתעודת בגרות

**נפתחה ההרשמה
 לכיתה ט' ולכיתה ז'
 לשנת תשפ"ג**

**ערב הכרות להורים
 ביום ראשון י" אדר ב' (13.3)**

הישיבה בהובלת הרב יהונתן גוטמן,
 ראש ישיבת שפע

הרב בניה קניאל ☞ 054-8030993

הרב צוריאל אלקיים ☞ 052-8109412

שפע - ☞ 02-5794492

tzafon.shefa@gmail.com ✉

ד"ש מאוקראינה
 הרב מנדי גליצנשטיין, צרנוביץ

שלום לכם אחיי ורעיי.

משפחתי ואני פועלים בשליחות, מזה כ-20 שנים, בעיר צ'רנובוצ'י (צרנוביץ) על גבול רומניה, המפורסמת כמקום מושבם של גדולי החסידות והחסידים.

בימים סוערים אלה אנחנו נמצאים יחסית באזור הכי שקט באוקראינה, אבל גם אצלנו החל מהשעה 22:00 מתחיל עוצר בעיר, וכל מי שמסתובב מסתכן בחשד לריגול.

בכל יום מגיעים אלינו לבית חב"ד מאות פליטים מרחבי המדינה. דבר ראשון אנו מעניקים להם מקום להינפש מטלטולי הדרך ולאכול ארוחה חמה. לאחר שסעדו את לבם, הם מופנים למאות בתים ומתחמים ששכרנו ברחבי העיר והכשרנו לקליטתם. שם יהיה להם מקום לישון ומקלחות חמות, אחרי ימים של נדודים.

אנחנו דואגים לפליטים גם לתעסוקה, להפילות סדירות ולשיעורי תורה, וכמובן גם להפעלות לילדים.

יש כאלו שבחורים להמתין אצלנו כדי לראות מה ילד יום. מדובר באנשים שמשאירים מאחוריהם עסקים, ואם יעזבו את המדינה - לא בטוח מתי ואם בכלל יוכלו לחזור אליהם. אחרים מעדיפים, אחרי המנוחה אצלנו, להמשיך אל אחד משלושת מעברי הגבול לרומניה הקרובים לעיר.

אנחנו נחשפים למראות קשים. בהם כאלה של משפחות שברחו במשך עשרות שעות, תוך קושי רב להשיג דלק לנסיעה. וכשהם מגיעים אל הגבול, הגבר לא מורשה לצאת מאוקראינה כי הוא חייב בגיוס...

חוץ ממאות פליטים של משפחות, מגיעות אלינו גם קבוצות מבתי יתומים מרחבי אוקראינה, ואנחנו דואגים להם בהמתנה שלהם לעליה לארץ בע"ה.

אנחנו לא יכולים לחלום לעזוב את המקום, עם ישראל זקוק לנו כאן. קנינו כמיות עצומות של מזון למקרה שהמצור יימשך.

אנחנו מודים לכל מי שעוזר, ומבקשים מכל מי שיכול לעזור לעזור שיעשה זאת בעין יפה. ואיחולינו שנהיה תמיד זה לצד זה בטוב ובשמחה, ולגאולה שלמה בקרוב.

עשרות טורים של פויקה מעוררים ובוטלים מחכים לכם באתר 'קרוב אליך'

פנתר בהתלבטות

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

עכשיו, עוד מעט. יופי, מצויק, טוב שלקחת את הפלאפון, תהנה. בינתיים אני תופס שנ"צ, קמתי לפנות בוקר כדי להחזיר אותך לישון."

אבא קורא לי לחברותא איתו, אבל בדיוק כל החבר'ה יוצאים עכשיו.

"החבר'ה לא יברחו לשום מקום, ואתה כל כך נהנה בחברותא עם אבא, זה נותן לך כל הרבה. ותזכור שכבר מלא זמן לא למדתם, כמה אתה מתגעגע ללימוד ולשיחות איתו שאתה מאוד אוהב. נכון, כולם קבעו, אבל בינינו, לא יקרה כלום אם תאחר בחצי שעה-שלושת רבעי שעה."

"איזה שנ"צ מטורף. רגע, מה קורה כאן? אתה מבצע מחטפים כשאני לא באזור? הלו, תקשיב לי ילד, חברותא עם אבא תהיה עוד מספיק פעמים, אלה השנים היפות שלך להיות עם חברים, לא כדאי לוותר על זה."

"אל תעבוד עליו, הפעם אני לא מוותר. אתה שומע יקירי? לימוד תורה וקשר עם אבא שווים פי מיליון מכמה דקות עם חברים. זה לא במקום, גם לזה יש זמן, אבל לא עכשיו כשיש משהו משמעותי כמו החברותא הזו על הפרק. יופי! איזה תותח אתה! כבר פתחת גמרא, גיבור אמיתי!"

אז מה היה לי היום?

בסופו של דבר היה יום די מבאס. קמתי מאוחר והיום התחיל במריחה, וחוזק מזה הייתי מלא בפלאפון ולא למדתי כמו שצריך למבחן מחר. באמת שבאותו רגע זה היה נראה לא כזה חשוב, בטח לא כשיש דברים יותר מעניינים או אטרקטיביים באזור, אבל לא באמת הייתי רוצה שהחיים שלי יראו ככה, יש לי עוד לאן להגיע.

מצד שני, כשאני תופס את עצמי ומוכן לעבוד קשה, אני ממש שמח בסופו של דבר ומרגיש תחושת מלאות וסיפוק. כמו בחברותא עם אבא, שלא ויתרתי עליה למרות שכל החבר'ה יצאו. וזו גם ההוכחה שאני באמת יכול כשאני רוצה.

"זהו בדיוק, אתה בכיוון הנכון, אל תתיאש. תגיד תודה לה' על מה שהצלחת, תבקש סליחה על מה שלא הצלחת, ובצדק תבקש להיות מחר טוב יותר מהיום. עכשיו בוא נהיה בשקט לפני שאנחנו מעירים את המעצבן מהחדר ליד. רק תזכור שמי שעובד קשה בסוף שמח."

מה השעה? 6:00? יואו, אמצע הלילה, נחזור לישון לעוד כמה דקות.

"אולי בכל זאת כדאי לקום? אתה יודע, בסוף אתה מתבאס שאתה לא מספיק כלום."

"יאאללה, סתום ת'פה, תן לו לישון. זה לא מוסרי הקטע הזה של להעיר מישהו ככה."

"מישהו דיבר איתך? דיברתי איתו. להקשיב לך לא מפסיק לגמור אותו."

"בסדר בסדר, תן לי לדבר איתו ואל תתערב. אתה שומע מתוק שלי? אל תקשיב לשותף המעצבן שמנסה לפתות אותך. הלכת לישון מאוחר וממש מגיעות לך עוד כמה שעות שינה, איך תלמד אחר כך אם לא תישן עכשיו? חוץ מזה שממש קר בחוץ וכאן מתחת הפוך ממש חמים ונעים. ורק להזכיר לך שיש עוד מלא בקרים לקום כמו פנתר, מי אמר שצריך להתחיל היום? מחר אתה קם אפילו ב-5:30, מילה."

"רגע! אל תחזור לישון! הוא עובד עליך! אוף, הוא כבר ישן."

"כן סבאל'ה, אתה שייך לאולד-פאשן, מה יש לך להציע לו, עבודה קשה? תקשיב למקצוען, היום הם רק מחפשים נוחות. תתחיל להגיש קורות חיים למוצגים במוזיאון."

טוב, זה הזמן לשבת קצת על מתמטיקה, מחר המבחן ואני עוד לא יודע כלום.

"שניה, שניה, מה מתמטיקה עכשיו? תסתכל על הפלאפון, יש יופי של בדיחות בקבוצה של הכיתה. לא צריך לעבוד קשה עכשיו, בוא נתחיל עוד כמה דקות, בלי לחץ."

"שוב אתה? לא נגמר לך? הוא באמת רוצה להצליח, בסוף אם הוא לא עובד קשה הוא נהיה כל כך מתוסכל ומפסיק להאמין בעצמו. מה זה יקדם אותו להתעסק עם השטויות האלה עכשיו?"

"מה אתה קשור? אל תפריע. כל הזמן נופל כבד כזה. תשחרר."

"רד ממנו, תן לי להסביר לו. אתה שומע יהודי יקר? אם לא מתאמצים לא מצליחים ובסוף גם יוצאים מבואסים. ההוא שיושב כאן לידי משקר לך, כאילו שההנאות הקטנות והסתמיות שלו יכולות לספק לך משהו אמיתי."

"מי אמר שלא צריך להתאמץ? בטח להתאמץ! אבל לא

03-9543349
daatri@yadsarah.org.il

רקע כללי של המחלה
טיפולים מתאימים למחלה
מידע על תרופות ותופעות לוואי
טיפולים אלטרנטיביים
טיפולים חדשניים

עונה על שאלותיך
ומספק מידע רפואי
מקצועי ועדכני
על מחלות, תרופות
וטיפולים **חינם**

בונים עתיד

לראש העין

ישיבת ההסדר בראש העין
בראשות הרב גלעד חלא
המונה 150 תלמידים ומעל 300 בוגרים
המשלבים לימוד תורה,
שרות צבאי ועושים חיל בחיי המעשה.

**הצטרפו אלינו ותהיו שותפים בבניית
בניין הקבע של הישיבה!**

ימים שני-שלישי | ד'-ה' אדר ב' | 7-8.3

לפרטים ותרומות
050-6727375

שאלה: איך מישהו יכול לבוא ולומר שהוא יודע מה השם רוצה לומר לנו דרך התרחשות כלשהי בחיים?

האם אתה פתוח?

יהושע מילר

עורך בהוצאת מגיד

הסתייגות ברשותכם.

התגלות ורצון ה' אינם מדע. ה' אינו נתון לחוקי המדע שמכמתים ומעידים על קשרים ותוצאות הכרחיות. ולכן גם אם נדמה לנו שאחרי עמל פנימי או חיזוני רב הגענו לבהירות מסוימת לגבי מערכת של סמלים או של תופעות שיש במציאות או בנפש שלי, ואנחנו בטוחים שזה ביטוי לרצון ה' - זה לא מחייב כלל, וזה בוודאי לא מחייב את ה'. כפי שניתן לראות בפרשיות המשכן, כאשר לא מדובר בהשערות תיאורטיות שלנו, אלא בציוויים אלוהיים לבנות כלי קודש, למתוח אוהל מועד או להקריב קרבן כזה או אחר, אפילו הפעולות האלה אינן מחייבות את ה' להתגלות אלינו או להאיר פנים. הן לא מתכוונות טכני חלילה להשפעה על ה'.

לכן, כפי שזכיתי לשמוע מהרב יוני גרוסמן שכתב יצירת מופת על תורת הקרבנות, אנו קוראים לבית ה' משכן. ולא משכן. כי אין ביכולתנו להשכין את השכינה בכוח היכן ומתי שאנחנו רוצים. בניגוד לתפיסות מאגיות או פגאניות בהם האדם מכריח את האל או האלים לפעול על פי הכתבה שלו - עם ישראל פועל בהתאם למה שציווה ה', וזה עשוי לפתוח עבורנו אפשרות שה' יתגלה, ישכון, אם הוא יראה בכך עניין, ואם לא - אז לא. ולכן מרבית לומר "ויהי נועם..." לפני מצוות, כתפילה וייחול. 'משכן', על משקל 'מפעל' תעשייתי שיכול להיות מקום שתהיה בו עבודה, לעומת 'מפעיל' מכונה שמתניע עבודה בכוח.

בשביל התגלות ה' לא מספיק לציית. ולא מספיק לפעול בעוז ובעוצמה. ואפילו לא מספיק להיות ראוי. ה' הוא המכריע הבלעדי אם ואיך להתגלות, כמו שרואים בצורה כל כך טראגית אצל תלמיד ירמיה ברוך בן נריה, עיינו שם. כך גם בנושא של לראות את ה' במציאות - הסוגיה בגמרא העוסקת בניחוש אף היא מובהקת בעניין - אין סימנים ממרום בהזמנה. הדרך היחידה להיות בטוחים בהתגלות רצון ה' זה על ידי עשיית המצוות וקיום ההלכה, שהם הרצון המפורש והמובהק של ה' כפי שמסר לנו.

בדרך כלל ידיעה כזאת - שכל המאמצים שלי לא בהכרח יובילו לאשר חשקה בו נפשי - מספיקה היא להרפות את הידיים מלנסות כל עיקר למצוא את רצון ה' והתגלות ה' בעולם הרחב. אך מי שייגש עם הידיעה המענוות הזאת ויפתח לאפשרות ("עקב ענווה יראת ה'") ולדרך של התגלות ה', יכול למצוא בה מרגליות של התנוצצות.

המשמעות של הפתיחה היא בשלושה אופנים, בין היתר: זיהוי וחיפוש כפול.

שלב ראשון - זיהוי שה' כבר נוכח מול העיניים שלנו. כל מה שאנחנו מאמינים בו מאז הגן ומדקלמים בתפילה עד היום, שה' מצמיח עצים ומוריד גשמים וחונן לכל אדם דעת שונה מחברו. אז לפני ההתפתחות לנבואה ורוח הקודש וראיית מלאכים ושרפים, תחילה עלינו להפנים במודע החי שלנו שמה שמול עינינו נברא וממשיך להתקיים בגלל שזה רצונו של ה'. זאת אומרת ללכת הרבה זמן בעולם - בטבע, בין אנשים, בין מעשי ידי אדם, בהתבוננות על כל מה שזומן לי ביום יום - ולומר לעצמך את הברור והפשוט, שה' ברא את כל זה. להתמיד בהפנמה הזאת, בצורה שיכולה להרגיש מאוד מיותרת כי זה הרי ידוע - בראש. כמו שאנחנו יודעים בראש שאנחנו מתפללים לה' וה' באמת מקשיב אבל לא ממש זוכרים את זה במודעות החזיה...

שלב הבא, של חיפוש כפול - חיפוש ראשון, מלווה בתפילה לה' שיואיל לענות לחיפוש הזה, הוא לראות את ההחייאה עצמה של המציאות על ידי ה'. את החושים שה' מושך בהם את ה'יבובות' שברא, את הטפטפות שמלחלחות את הגינה שנטע. כלומר, אחרי שהפנמתי קצת (ואפשר תמיד יותר) שבאמת כל מה שעניי רואות נברא בפועל על ידי ה', אתחיל לחפש את ההחייאה, את ההיבראות עצמה של הכל. לחוות את השקדיה שכן לילה כולה עוטה לבן לא כתופעת טבע מנוכרת אלא כצמיחה שה' מזמן ומטפח. את גור החתולים שלפני שבועיים ראית מתחת לרכב שהיום כבר מסתובב לכד ומחפש אוכל כהזרמת כוח וגדילה מאת ה'. את הרעיונות והרצונות שצומחים כך 'משום מקום' ובעצם נשאבות ממקור החכמה שבשורשו ה' מסתתר (אפשר להבין זאת מ'ראשית (ה) חכמה- יראת ה'"), כלומר גילוי המקור העלום והאלוהי של החכמה שבשכלנו). ובאופן זה למצוא יותר הזרמה, הצמחה והזנה של ה' את המציאות. גם כאן מדובר בהליכה פתוחה, תמימה, רוויה באמירות פנימיות של אמיתות שידועות לכל ומרוב שנשחקו נשכחו מהלב ונשארו במוח ריקות מחיות והזדהות.

ושלב שני של חיפוש - להיפתח אל מעבר למה שאנחנו יודעים ומכירים. להפנים שה' נוכח וגם בורא הרבה יותר ממה שהעיניים שלנו שולטות בו. להתפלל להיות ראוי לשמוע את מה שביים יום איננו שומעים - כפי שכותב הזוהר בשם ר' אלעזר (זכיתי לראות בספר של טובה חפץ שנפטרה לפני חודשיים), "אם רק בני העולם, לבם לא היה כה אטום ועיניהם לא היו כה סתומות, לא היו מסוגלים לעמוד מפאת הקול המענג של שירת השמש בשעה שמשבחת את ה' בהילוכה". ואופי החיפוש הזה עוד יותר מעורפל משני השלבים האחרים, זה ממש לגשת אל הערפל ששמה האלוהים. ללכת בחיפוש פתוח ובהשתוממות. להיות כל הזמן פתוח לגילוי, לחפש בעיניים ובלב מאיפה יביא ה' את הפלא הבא, את מי יזמן לי באופן פרטני עכשיו, מה אגלה שמרוב אינסופיותו של ה' אצטרך לקבל כלי קליטה רחבים ממה שכרגע יש לי כדי לחוש אותו. (גם את זה ניתן להסיק מדברי שלמה המלך על הדרך ליראת ה' - שלב של כסף שמבקשים אותו מהמקומות הידועים לנו, ממעסיק או ארנק או מקומות ידועים, לעומת השלב הבא, מטמונים, אותם מחפשים מחוץ למקומות הרגילים).

וכאמור, כל אלה יכולים להביא אותך למצב בו אתה פתוח. אם ה' או גילוי רצונו בועיר אנפין ייכנסו לבקר - תלוי בו. וזה ניכר בצורה מובהקת בנבואת הפרישה של אליהו בחורב. ה' מביא רוח. וה' לא ברוח. ואז רעש. וה' לא ברעש. ואז אש - וה' לא באש, גם אם כל אלה מרשימים נורא ומבחינתי או בחווייתי מסמלים התגלות - ה' לא שמה. ואז, כאשר יש קול עדין עדין, קול דממה דקה שלא הכרתי ולא אוכל להסביר למישהו אחר מה זה בכלל - גם זה, זה אולי קשור לה'. גם אז לא נאמר לאליהו בפירוש שה' כן נמצא שם. פשוט לא נאמר שה' לא שם. זה האופי של התגלות, אם האדם פתוח, וכך יש אולי דרך לזהות את רצון ה', כמובן שלא במקום רצון ה' המובהק והמפורש שמתגלה בהלכה.

מי שמוכן ללכת בדרך הזאת, הפתוחה לכל מי שמבקש אותה, יודא שהוא אכן מוכן להתמיד. אחרת אחרי כמה שבועות של חוסר מענה יטוש אותה ולא ישוב אליה, בטענה ש'הוא כבר ניסה את זה'. קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת.

מגזין

אותיות וילדים

מזמין את הילדים למסיבת פורים חגיגית!

במסיבה הילדים ייהנו מהרקדה מטורפת עם טוביה רוזנפלד, מסדנה מיוחדת "איך לכתוב מצחיק" עם נדב נווה וממופע קורע עם כוכב המגזין, מוקי בר חוסן.

המסיבה תתקיים בזום ביום רביעי,

ו' אדר ב', בשעה 17:00

אנחנו שמחים ונרגשים להזמין את ילדי עם ישראל למסיבת פורים חגיגית בהשתתפות כוכבי המגזין. ילדי מגזין אותיות וילדים נהנים מעולם שלם של תוכן, כלים לקריאה, חוויות ופעילויות מיוחדות. מערכת המגזין מכינה לילדים עוד הפתעות נוספות.

להרשמה למסיבה - סרקו את הברקוד >>

וגם - ונהפוכו!

אותיות וילדים עם מגזין חגיגי לפורים, ומבצע חגיגי לפורים! בגיליון פורים החגיגי, ילדים השתלטו על המגזין וכתבו בעצמם את המדורים. תוכלו למצוא גם כתבה מעניינת על עולם הפוך, וגם סיפור מיוחד וחגיגי לפורים. וגם - פרויקט מיוחד של בלוגריות עם משלוחי מנות מהאגדות!

ילדי מגזין אותיות וילדים נהנים מעולם שלם של תוכן, כלים לקריאה, חוויות ופעילויות מיוחדות. מגזין אותיות וילדים יוצא לאור פעמיים בחודש ונשלח לבית המנויים עם 84 עמודי צבע מרתקים ומעניינים לילדים (וגם לילדים שבכם ההורים). בכל גיליון תוכלו למצוא: קומיקס, סיפור בהמשכים, כתבות מעניינות, מדורים, טורים אישיים ועוד המון הפתעות.

בין הכותבים במגזין: אבישי שטרית, נדב נווה ("החיים על פי ינון"), גלילה רון פדר-עמית, נתאל ובת אל אפשטיין, טוביה רוזנפלד, יהונתן רוזנהק ("יהונתן מגשים החלומות"), שי צ'רקה ועוד.

מגזין אותיות וילדים יוצא במבצע מיוחד לקראת חג הפורים: מצטרפים עכשיו למגזין, ומקבלים מתנה שווה לבחירתכם!

מגזין אותיות וילדים - ערכי, חינוכי ומעשיר.

להצטרפות למגזין אותיות וילדים חייגו: *8980

כל פרט מכון

הרב מנחם ברוד

מחבר הספר "להבין חסידות"

אי אפשר להישאל שאלה כזו ולא להיזכר מיידית באחד מחידושיה של תורת הבעל שם טוב - האמונה בהשגחה פרטית במובנה הרחב ביותר. על פי תפיסת החסידות, הקב"ה משגיח בהשגחה פרטית על כל דבר שקיים בעולם, מבני האדם ועד גרגירי חול המתעופפים ברוח. כל תנועה של מציאות כלשהי היא כרצונו ובהשגחתו הישירה של הבורא.

מספרים שאחד מתלמידי הבעש"ט התקשה לתפוס שיש השגחה פרטית על כל תנועה בכריאה. הבעש"ט ציווה עליו ללכת ליער, לעמוד ליד עץ כלשהו ולהתחיל לעקוב אחר גלגוליו של העלה הראשון שינשור ממנו. עשה כן התלמיד והחל לצעוד אחר העלה. שעה ארוכה שמר התלמיד את עקבותיו של העלה, שהרוח העיפה אותו אנה ואנה, ובסופו של דבר העלה נתקע בין שתי אבנים. התקרב התלמיד אל העלה וראה כי מבין האבנים יוצאת תולעת ומתחילה לכרסם את העלה. כששב התלמיד אל רבו אמר לו הבעש"ט: "הקב"ה, הזן את העולם כולו, גלגל את העלה כך שיגיע אל התולעת הקטנה וישמש לה מזון, וכל גלגוליו של העלה היו בהשגחה פרטית".

תפיסה זו של ההשגחה הפרטית נגזרת למעשה מעקרון ההתהוות המתמדת, שהקב"ה בורא את הבריאה בכל רגע ורגע מחדש, וכל פרט בכריאה מקבל את קיומו מהכוח האלוקי שבתוכו, שהוא מהותו האמיתית של הנברא.

מכאן מתחייב שיש השגחה פרטית על כל נברא. אם כל נברא בעולם מתהווה בכל רגע ורגע מחדש על ידי הקב"ה, לא ייתכן שתנועה כלשהי שלו לא תהיה ברצונו. הלא הכוח האלוקי האין-סופי בורא ומקיים את כל המציאות בכל רגע ורגע, ופירוש הדבר ששום פרט אינו מקרי, אלא הכול מכון ממש על ידי הקב"ה בהשגחה פרטית.

בחשיבה אנושית קשה מאוד להבין מה הטעם להשגיח על עלה נידף ברוח או על תנועתם האקראית של גלי הים. גם איננו מבינים איך אפשר בכלל לכוון פרטים ופרטי פרטים זעירים כל כך ורבים כל כך. על כך כבר נאמר "כי לא מחשבותיי מחשבותיכם". אנחנו בני אדם קטנים, ויכולתנו לכוון דברים ולהשגיח עליהם מוגבלת מאוד. לעומת זה, הקב"ה הוא אין-סוף, וממילא גם יכולת השגחתו אין-סופית, והוא משגיח ומכוון כל פרט ופרט בכריאה.

תפיסה זו של השגחה פרטית היא אבן פינה בהשקפה החסידית. היא מחזירה ללב האדם הכרה ששום דבר בעולם אינו מקרי. גם הדברים העזרים והפעוטים ביותר - כמו איחור לאוטובוס, היתקלות באבן או פגישה אקראית - נתונים להשגחה הפרטית. יהודי החדור בגישה זו מתייחס לחיים בדרך שונה לגמרי. כאשר דבר מה לא מסתדר כפי שהיה רוצה, אין הוא נעשה עצוב או מדוכא. הוא יודע שכל זה מהקב"ה, וכל מה שעושה הקב"ה לטובה הוא עושה.

להשקפה זו היבטים חשובים גם בעבודת ה'. הבעש"ט לימד שהואיל וכל תכלית בריאתו של היהודי היא לעבוד את קונו, הרי מאחר שכל דבר הוא בהשגחה עליונה, נמצא שכשיהודי רואה או שומע דבר מה - המטרה בזה היא ללמדו הוראה בעבודת הבורא.

זה הבסיס לגישה החסידית הידועה של לימוד הוראות בעבודת ה' אפילו מאמירה או ממעשה של גוי, ואף מחפצים דוממים. כי אם הכול בהשגחה פרטית - הרי כל דבר נועד לקדם את תכלית הבריאה ולחזק את היהודי בעבודתו לקונו.

החסיד ר' גרשון בער מהעיר פאָהאַר היה מגדולי חסידיו של האדמו"ר הרשב"י מליובאוויטש. פעם אחת בא אל הרבי, וקודם כניסתו לייחודות המתין בחדר המבואה. הוא עמד בפינה שבה תלו באי הבית את מעיליהם, והתעמק במחשבותיו.

משרתו של הרבי, שלא היה בר־דעת גדול, ראה אורח בלתי־מוכר לז ליד המעילים, וחשד בו שכוונתו לגנוב מהכיסים. תפסו והוציאו מהחדר.

בכה החסיד ואמר: "מגרשים אותי מהמבואה של הרבי!".

אמר על כך הרבי הריי"צ: "החסיד ר' גרשון בער היה גדול בתורת הנגלה ובחסידות וגם איש חכם. לכאורה לא הייתה לו סיבה לעשות עניין ממעשה שטות של אדם לא־חכם. אבל זו דרך העבודה שחידש הבעש"ט, לראות גם באדם פשוט שליח של ההשגחה העליונה".

שאלה: איך מישהו יכול לבוא ולומר שהוא יודע מה השם רוצה לומר לנו דרך התרחשות כלשהי בחיים?

מה אתה רוצה ממני

הרב אברהם וסרמן

ר"מ בישיבת רמת גן ורב קהילת גבורות מרדכי, גבעתיים

“וידוע דעת עליון” –

השתא דעת בהמתו לא הוה ידע, דעת עליון הוה ידע? (סנהדרין, קב, ב)

לכן הניסיון הנואל לפרש מהו רצון ה' כשזרמים אידיאולוגיים או חברתיים באים להרוס את חיי המוסר ויראת השמים, נדון מראש לכישלון. חמור מזה, הוא עלול להיות זה שיפתח את הדלת לאויב הרוחני-מוסרי להשחית את כרם בית ישראל.

ג. מקור נוסף לבלבול הוא הצלחתה של שיטה או אדם שהולכים בדרך מסוימת. הרצון הטבעי להצטרף להצלחה גורר עמו מחשבה, כביכול ה' הוא שמסכים על דרכם. אך חז"ל כבר שפכו על הגישה הזו מים צוננים כשאמרו: מיכן את למד שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, שמתחלה נאמר לו [לבלעם] לא תלך, כיון שהעז פניו להלוך – הלך, שכן כתיב ויחר אף אלהים כי הולך הוא, אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע, איני חפץ באיבודן של רשעים, הואיל ואת רוצה לילך ליאבד מן העולם, קום לך (במדבר רבה, בלק פרשה כ).

ד. כאן, כצפוי יהיו שיטענו – לא זו דרכו של הרב קוק. אך טעות בידם. הרב קוק לא טען מעולם שאנו יודעים מה הקב"ה רוצה בעזרת תופעות המתרחשות בעולם. רק על הלאומיות המתעוררת אמר שהיא חלק מתהליך שיבת ציון שהובטח בתורה ובנביאים, והגמרא (סנהדרין זח, א) אומרת במפורש שהפרחת שממות הארץ היא הסימן לכך. יחד עם זאת לא קיבל מעולם את החלקים השליליים שבלאומיות החילונית המתנכרת לקדשי ישראל, ולעתים אף לוחמת נגדם.

לענין ראיתי יד ה' בהיסטוריה – בדורות האחרונים אנו סובלים מאוד ממי שמתיימרים לפרש את ההופעות הללו. החל מתנועת ההשכלה של שלהי המאה ה-18 בחלקיה הדתיים, שפירשה את האמנציפציה כרצון ה' שנלמד באוניברסיטאות עם הגויים, או שהתייאשו מן הגאולה כיון שזו כבר באה בשבתנו עם אומות העולם ביחסים טובים, ובהשפעתנו עליהם מאור תורתנו... כך גם המהפכנים היהודים-קומוניסטיים שראו במעשיהם את התגשמות תיקון העולם של הנביאים, והלאומיים החילוניים שלקחו את האידיאל הלאומי מן הגויים בעקבות אביב העמים, ועד דרשני הדופי בזמננו... (משאיר לכם לנחש).

לכן, נתנגד בתוקף אמונתנו לפעולות שעלולות לגרום הרס התא המשפחתי מתוך אידיאולוגיה של "שוויון", "קיימות" או "חופש"; לאיבוד זהותה היהודית של המדינה תחת דגל הליברליזם; לשינוי תפיסת ההלכה והאמונה בגלל הפוסט-מודרניזם, ועוד. אפילו נביא לא יוכל לחדש מצווה, כיון שלא בשמים היא, ודאי שלא רעיונות שמקורם בלב אדם. כך לגלגו חז"ל על בלעם שהתפאר כי הוא יודע דעת עליון, כשאפילו את דעת אתונו לא ידע...

א. משפט שאנו שומעים אותו לא אחת, הוא: "לא לחינם יש בעולם... לא לחינם קרה... בטח הקב"ה רוצה לומר ש...". מכאן הדרך קצרה להפוך רעיונות שמתגלגלים בעולם שסביבנו לרצון ה', ולהפוך אותם ל'מצווה'. כך גם לגבי אירועים דרמטיים (כמו הגירוש מגוש קטיף וצפון השומרון), שמייחסים אותם לקב"ה ואומרים שהוא רוצה בזה, כי אם לא – זה לא היה קורה. אלא שאם כך – האם ניתן לייחס לרצון ה' את תופעת העבודה זרה? את הצלחת הנצרות? האיסלאם? מכאן הדרך קצרה לנפילה שבתאית, ההופכת כל מעשה אדם לרצון ה', כולל עבירות, ח"ו. השורות הבאות הן אף בית של יהדות, שלכאורה ידועות לכל. אלא שלגודל הבלבול יש לחזור גם על הדברים הפשוטים, כדברי הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים.

ב. ברור שבסוף בסוף – הכל זה מה שה' רוצה וכשם שקילוסו עולה מן הצדיקים כך עולה מן הרשעים. המקור לבלבול הוא ערוב בין "הנהגת הייחוד" ל"הנהגת המשפט", כהגדרת הרמח"ל (דעת תבונות, קס"ו). הנהגת הייחוד היא דרכו הנסתרת של הקב"ה בהנהגת עולמו, כשאפילו מעבירות שבני אדם עוברים הוא מקדם עניינים חיוביים. חז"ל אמרו על מכירת יוסף "עבירתן של שבטים – כלכלה את העולם". כך אמר יוסף עצמו, "ואתם חשבתם עלי רעה – א-לוהים חשבה לטובה... להחיות עם רב". במקרה זה, ובפעמים נדירות מאוד, מתאפשר לנו 'להציץ' אל מאחורי הפרגוד של השגחת ה' בעולמו ולראות את הנוסחה הזו פועלת. ברובם הגדול של המקרים – אין לנו שמץ של מושג איזה טוב עשוי לצאת ממעשה רע.

מה שעוד יותר חשוב הוא, שמבחינת הנהגת המשפט אין משמעות לכך שממעשה רע יצמח משהו טוב. האחים נענשו על מכירת יוסף עוד בחייהם, וכך עם ישראל לדורותיו "על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעליים". גם מהנצרות והאסלם צמח משהו טוב, כפי שהגדיר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים, שכבר התמלא העולם כולו דיבורים על המשיח, אלא שטעו בזיהוי, וכשיבוא משיח צדקנו הם כבר מוכנים לעצם העניין, ויגלו שטעו ביישום שלו. האם זה מצדיק את כל נהרות הדמים שנשפכו במלחמות ביניהם? את מסעות הצלב והחרב הנוראים והייסורים שעם ישראל סבל במשך מאות רבות של שנים? אין וגם לא תהיה לנו הבנה בזה.

רוצים להגשים חלום?

// שואפים להרחיב ידיעות תורניות, ללמוד הלכה לעומקה, אבל החיים עמוסים ומאתגרים? רוצים מסגרת רצינית ואיכותית שתוביל אתכם קדימה?

אצל הרב כבר כשר כשמונה שנים בקבוצת הלימוד בראשון לציון.

"זכיתי ללמוד אצל הרב במספר תכניות של הלכות שבת, איסור והיתר, נידה, אבלות, נידה, מקוואות, חופה וקידושין וכיום בקבוצת הדיינות בהלכות גיטין, הלימוד עם הרב איתן מחבר אותי לעולם התורה והרחיב את הבנתי וידיעותי בהלכה בנושאים שכל הנראה לא הייתי נוגע בהם, כמו כן הלימוד וההכנות לבחינות מהווים את הדובדבן שבקצפת ונותנות תמריץ ללימוד איכותי ומעמיק, בלי ספק שההצטרפות לתוכנית השפיעה עליי ועל משפחתי לטובה.

אני מאמין שאנו יכולים לחבר עוד הרבה תלמידים - חלקם בעלי בתים העובדים לפרנסתם, חלקם אברכים הלומדים בכולל, בעלי רצון ויכולות תורניות שמחפשים להרחיב את הידיעות התורניות וההלכתיות ולקבל הסמכה מהרבנות.

לפני כשנה וחצי, נפטר מו"ר אבי - אריה ליטינסקי ששרד את השואה כילד והלימוד השורשי והחיבור ליהדות היו חשובים לו מאוד, ובחרנו להנציח את התוכנית על שמו דרך מפעל חי ואין חי יותר מתורתנו הקדושה ורואים זאת בתלמידים שמגיעים ואיך שהלימוד משנה אותם ואת הבית.

ברצוננו להנגיש את התוכנית לכל מי שיהיה מעוניין ובעבודה נכונה נגיע בעז"ה לכמות תלמידים מכובדת שיזכו להצטרף לתוכנית.

הרב שמואל ששון ראש רשת הדר להדר שמנהלת את המיזם - בתי המדרש של הציבור הדתי שבאידיאל מצליח לשלוח מבית המדרש אלפי תלמידים לכלכלה, להתיישבות ולגרעינים צריך לדעת גם להחזיר אותם לבית המדרש בעומק ברצינות וברמה הכי גבוהה שניתן. 14 קורסים הפזורים ברחבי הארץ* של תוכנית הדר חכמים ע"ש אריה ליטינסקי בהחלט נותנת מענה לקריאה זו. תוכנית הדר חכמים ע"ש אריה ליטינסקי בהחלט נותנת מענה לקריאה זו. מקווה לעבודה פוריה עם כל השותפים החשובים ובראשם הרב איתן זן - בר ור' בנימין ליטינסקי.

כאן מגשימים חלומות. התיישבנו לשיחה עם ראש בית המדרש הרב איתן זן-בר, הרב היום דיין בבית הדין בצפת ובטבריה, הקים את מסגרת "הדר חכמים", הרב שלמד שנים בישיבה ובכולל בכרם ביבנה והקים כולל וגרעין תורני בכפר הראוה. לאחר מכן, הרב עבר לכהן ברבנות קהילה בראשון לציון.

הפעילות סביב הכולל המשיכה ביישובי עמק חפר, אך הרב שמחה וויס - רב היישוב כפר הראוה דאז וכיום חבר מועצת הרבנות הראשית דחף להקמת בית מדרש שינגיש את קול התורה ולימוד ההלכה גם לבעלי בתים.

הקבוצה הראשונה התחילה לפני כעשור במניין בית הכנסת הקהילתי בכפר הראוה, יחד לתושבי הכפר הצטרפו עוד תלמידים מנתניה, חדרה, אור עקיבא ומיישובי הסביבה. מהם רבני קהילות, ישובים ומחנכים מהציבור הדתי על כל גווניו, כאשר מה שמאחד הוא הרצון ללימוד השמועה על פי ההלכה, "אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא", הלימוד כלל הבנת המקורות, הראשונים והאחרונים, שו"ע ורמ"א ועוד, תוך לימוד, חזרות ותרגול שאלות מבחינות ההסמכה של הרבנות.

מאז ועד היום, התוכנית קרמה עור וגידים ומאגדת עשרות תלמידים רציניים המשקיעים בלימוד בצמא גדול, התלמידים מגיעים מכל גווי הציבור הדתי והחרדי, מהם בעלי בתים העובדים לפרנסתם, אברכים, רבני קהילות ועוד.

עשרות מהם כבר ניגשו לבחינות ההסמכה לרבנות בהצלחה מרובה, כאשר הבחינות הם המאיץ של התוכנית החשובה הזאת.

הרב איתן מה החזון שלך? בהמשך לדרכו של רבי יוסף קארו שרצה שכל יהודי יקיף את השולחן ערוך כל חודש ויהא בקי בהלכה. החזון הוא שכל יהודי ילמד את השולחן ערוך עם נשאי הכלים ויהיה בקי בהלכות המצויות. בשבת כשרות טהרה ברכות ועוד.

יחד עם הרב איתן נמצא ר' בנימין ליטינסקי, בנימין בוגר מכוון לב, בעלים של משרד ראיית חשבון. בנימין לומד

ספר הזיכרונות

לאדם מסוים והוא ענה לי משפט שנחקק אצלי: הזיכרות שוטפת עושה תיקון. לא תמיד צריך תמונות חיצוניות שיזכירו לנו. עצם זה שאדם מהרהר בחייו ופתאום עולה לו זיכרון של סיטואציה שקרתה לו, משהו מהעבר הרחוק או הקרוב, והוא מסכים לשהות לרגע בזיכרון הזה ולגלגל אותו במחשבתו, יש בזה משהו מרפא. הרי בכל פעם שעולה בנו זיכרון שאולי לא נעים לנו להיזכר בו אנחנו מיד מפעילים כוחנות כלפיו, מנסים לשנות את הסיפור בדמיונו או מנסים לברוח מלזכור את מה שהיה. והיכולת לתת לדבר להתגלגל במוחנו מתוך שאנחנו נוכחים מולו, רק זוכרים אותו ולא מנסים לעשות שם כלום, זה הופך את הזיכרון למעין גל שמגיע לשיא שלו ואז מתפוגג בחזרה אל ים הזיכרונות הגדול. הזיכרון כבר לא כואב כל כך כשאנחנו מסכימים לזכור אותו. ומתוך ההיזכרות הזו, שלא מנסה לדחוק בדבר, מגיע גם ריכוז ומיקוד חדש. אנחנו מזהים מה היה כואב פעם, שגוי פעם, ומבקשים היום לבחור אחרת ולפעול אחרת.

יש זמנים שבהם קל יותר למחשבה שלנו לנדוד לזיכרונות, אצלי זה מגיע בנסיעות ארוכות ואני מזמינה אתכם למצוא את מרחב הזיכרונות האישי שלכם. מאז אותה הבנה של ההיזכרות השוטפת שעושה תיקון, אני מזהה בזיכרונות הללו רוחה גדולה. הם באים, נותנים את המופע שלהם והולכים, ולאט לאט נגאלות עוד פינות בנפש, פינות שעד היום נשארו בצל ולא העזתי לזכור שזה מה שהייתי, שזה מה שקרה. אני נוסעת ונוכרת בכל מיני מצבים, מקומות והרגשות, ונותנת לדבר הזה לנוע מעצמו ולהביא לי הבנה מחודשת.

כל כך קל לברוח ממצבים שקרו לנו, ממקומות שבהם היה לנו מיצר, כל כך קל לדמיין את זה אחרת. כל כך קל לזכור את עצמנו רק חיצונית על פי תמונות או זיכרונות של אחרים, אבל הנפש ממתנה לגאולתה ומבקשת להתנער מכל מה שמיותר עבורה היום. יש משהו רך מאוד בלהיזכר ולתת לתודעה לקחת אותנו מזיכרון אחד לזיכרון שני וממנו לזיכרון שלישי וכן הלאה, עד שהמחשבה מולידה משהו חדש. לא צריך להפעיל שם כוח, לא צריך להתערב, רק לתת לזיכרון לרוץ על קירות המוח והלב. כלום לא "אמור" לקרות, אבל בהיזכרות הזו קורה כל כך הרבה. הזיכרונות הללו ממתנים לגאולתם, אפילו מתפללים לגאולתם, בדיוק כמו אדם שממתין ומייחל לגאולתו ולפתע אלוהים נזכר בו. כל נס מתחיל בזיכרון, ולפעמים נס יומיומי הוא שמה שהיה כל כך כואב ופצוע, בוער ומנחה אותנו חיים שלמים, מתחיל להתאחות. האדם הופך שלם יותר, משלים עם מי שהיה ועם מי שהוא עכשיו. אל המקום הטוב הזה קל יותר לישועה להגיע.

שנזכה כולנו להיות נזכרים ונפקדים ברחמים.

הרבה ניסים בכתובים מתחילים בזיכרון. כשאלוקים זוכר את שרה הוא פוקד אותה בבן, וגם כשהוא זוכר את רחל ואת חנה הן נפקדות בפרי בטן, "ויזכור אלוהים את רחל" (בראשית ל), ואצל חנה - "ויזכרה" (שמואל א). גם את נח ואת כל אשר איתו בתיבה אלוהים זוכר ולכן משקיט את מי המבול. הרמב"ן בספר בראשית אומר שכל לשון פקידה היא לשון זכירה והשגחה על מי שנפקד. כשהקדוש ברוך הוא נזכר כך זו הדרך המהירה לישועה.

וגם במגילת אסתר הנס מתחיל להתגלגל מזיכרון, "בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזיכרונות" (אסתר ו). משם מתחיל המלך אחשוורוש להיזכר שהוא למעשה חייב טובה למרדכי על שהציל אותו ממזימתם של בגתן ותרש. וכמו שאנו יודעים, "המלך" במגילת אסתר הוא מלכו של עולם. כשהוא נזכר בנו, אנחנו נושעים.

ריכוז וזיכרון

ימימה אביטל ע"ה מדגישה הרבה את עניין הזיכרון ביחד עם ריכוז ומיקוד במה שאנו מבקשים לעשות. כשיש לנו זיכרון טוב ואנחנו לא שוכחים את הטוב שבנו, ממילא הקשר שלנו עם עצמנו מתחזק ואז אנחנו מרוכזים ונוכחים, ומתחילים להיות מכוונים טוב יותר לדברים שמתרחשים בחיינו. אדם יכול להיושע אלף פעמים אבל אם הוא לא יהיה מכוון לישועתו - הוא עלול אפילו לא לדעת שהיא עומדת לפתחו. "התקרבות לזיכרון תקין ולריכוז תקין מאפשרת מציאת תשובות", כך ימימה אומרת, ומוסיפה גם ש"הריכוז והזיכרון מחזקים את כל המערכת כולה, לשמחת ליבכם". ימימה קוראת לפעולה הזאת של הזיכרות בטוב שבנו: "מהות נזכרת". אנחנו נזכרים במהות הטובה שלנו, והיא מצידה מזכירה לנו את עצמנו גם ברגעים של פיזור ושל ריחוק מעצמנו. אדם שזוכר את הטוב שלו לא נכנע כל כך בקלות למחשבות מחלישות, לדפוסים מזיקים, לחוסר אמון בעצמו.

כך שלמעשה, לא רק כשאלוקים זוכר אותנו אנחנו נושעים, גם כשאנחנו זוכרים את עצמנו מתחילה לנוע ישועה עבורנו, גדולה או קטנה. בזכות זה שאנחנו נזכרים בעצמנו יש לנו יכולת להניע את הטוב שאנחנו רוצים בחיינו. זו פעולה אקטיבית ממש, להתרכז ולהתמקד ולהעלות זיכרונות טובים שבהם אנו זוכרים את עצמנו. אנו פותחים את הדלת למהות הנזכרת, וריכוזנו של עולם מצרף אלינו את ישועתו.

גאולת פינות הנפש

לפעמים בשעות הקטנות של הלילה, כשסוף סוף המירוץ הנפשי של היום נרגע ואני חוזרת לעצמי, אחת הדרכים שלי להיזכר בי היא לגלול באלבומי הטלפון ולראות אותי, בכל המשמעות, לראות אותי ולהיזכר במהותי. סיפרתי את זה

מסע בשביל הגולן

אימהות ובנות

מפגש עם
דמויות נשיות
משמעותיות

סדנאות
ופעילויות
קבוצתיות ובין
אם ובת

בישול עצמי
משותף

לינת מאהל
בקמפינג קשת
יהונתן

מגזין מקום בעולם
מזמין אתכן למסע מחבר בין אם ובת
בנופיו הקסומים של הגולן הפורח
לאורך מסלולים נבחרים בשביל הגולן.
3 ימים של טיולים לאורך שביל הגולן
מצפון עד דרום

רביעי-חמישי-שישי, ה'-ז ניסן, 4-8.6
עלות לאם ובת 890₪ // למנויות מקום בעולם 490₪

לפרטים:
072-3340393

מקום בעולם

הספר הדתי שילמד אתכם

למה אסור להיות דתיים

רק אחרי ששמע את התשובה של הכומר במחלקה הפסיכיאטרית, הבין הרב מה אנשים היום צריכים לדעת על עצמם > שיחות חולין עם המשפחה האפריקנית בגאנה הכניסו את הד"ר החוקר למערבולת מחשבתית > תכלס, מי צריך שאני אטבול כלים - אני או הוא? > שיחה על ספר לא שגרתי

דרור יהב

ום אחד התקשרה אישה לרב מאניס פרידמן, שליח חב"ד במינסוטה, וביקשה את עזרתו. בנה ניסה ליטול את חייו באותו יום, ונשלח למחלקה פסיכיאטרית. היות ורק לאנשי דת יש גישה למקום היא ביקשה ממנו שייגש ויבדוק את מצבו של בנה. הרב פרידמן ראה את הנער יושב בחדרו, אדיש לגמרי, קורא חוברת קומיקס ומתעלם בהפגנתיות מכל השאלות שנשאל. בשלב מסוים אמר הנער, "למה אתה כל כך טורח? הכומר כבר היה פה". "ומה הוא אמר?", התעניין הרב, והנער השיב: "משהו טיפשי, שלא כדאי לי להרוג את עצמי כי אלוקים אוהב אותי". הרב פרידמן הסכים שזה משהו טיפשי. "אתה לא אוגר, ואלוקים לא ברא אותך כי אתה חיית מחמד חמודה שהוא אוהב לשחק איתה. אלוקים ברא אותך כי יש לו משימה מיוחדת שרק אתה יכול למלא. הוא לא אוהב אותך", השיב, "הוא פשוט תקוע איתך..."

הילד נדהם. "ומה אם לא מתחשק לי לבצע את המשימה הזו?", שאל. "זה כבר נקרא חופש הבחירה. אתה יכול לבחור אם למלא את המשימה או לא, אבל לפחות כדאי שתקבל החלטה בעניין". השיחה של הרב מאניס עם אותו ילד לא התפתחה הרבה מעבר לכך, אבל באותו יום הוא הבין משהו מדהים: אנחנו צריכים להרגיש נחוצים הרבה יותר משאנחנו צריכים להרגיש אוהבים.

הסיפור הקצר הזה פותח את ספרם החדש של הרב מאניס פרידמן וד"ר אלעד בן-אלול, "לא בחרתי לבוא לעולם", שראה אור לאחרונה בהוצאת ידיעות ספרים (גילוי נאות: הייתי העורך של הספר). בשבועות הספורים שחלפו מאז צאתו לאור הוא כבר הודפס במהדורה שנייה, ונראה שההתלהבות של הקוראים מתפשטת בצורה מדבקת. לרגל האירוע נפגשנו לשיחה, שגם הוקלטה ועלתה לאוויר בהסכת "מחפשים תשובה".

"לא ביקשתי לבוא לעולם" הוא אוסף של מאמרים המבוססים על שיחותיו של הרב מאניס, המכונה "הרב הנצפה ביותר ביוטיוב", שהקהל דובר העברית עוד לא זכה לגלות. הוא עוסק בשאלות הגדולות ביותר: מה משמעות החיים? למה ה' ברא את העולם? מה הטעם של המצוות? מה קורה עם הנשמה אחרי שהיא עוזבת את הגוף? מהי זוגיות ואינטימיות יהודית? ועוד ועוד. השיחות המופיעות בספר מציעות זווית ונקודת מבט חדשה, מרעננת, מאוד מאוד חסידית - ולא דומה לשום דבר שאי פעם שמעתם. הרב מאניס למשל מסביר את כל סיפור אדם וחווה באופן שבהחלט מטלטל ומעורר מחשבה.

בערב השקה שנערך לספר לפני כמה שבועות, התייחסה סיוון רהב-מאיר לסיפור שהופיע בפתחה. "הילד הזה מקבל הכול, מורעף עליו כל טוב, אלוקים אוהב אותו, ההורים שלו אוהבים אותו, ובכל זאת מתברר שזה לא מספיק. ודאי שאלוקים אוהב אותי, אבל אין בכך די. אנחנו לא צריכים אהבה, אלא משמעות. לדעת שאתה נחון, נצרך, שיש לך תפקיד - אלה המסרים החשובים שהדור שלנו צריך לשמוע. המתנה הכי גדולה היא להפסיק לתת מתנות ולהתחיל לתת אחריות. זה בדיוק מה שקורה עם עם ישראל בפרשות שקראנו לאחרונה בספר שמות - עד עכשיו פינקו אותנו, דאגו לנו, נתנו לנו, ועכשיו אומרים לנו לתת מעצמנו ולבנות משכן. זה בעיניי מה שיכול להרים אנשים מהספה ומתחושת חוסר המשמעות".

סמרטפון ביד, מקלחת מדלי

בן-אלול הוא דוקטור לאנתרופולוגיה, "תורת האדם",

ומקצועו הביא אותו בדרך מסובכת להפליא אל חיק היהדות, ובסופו של דבר גם אל הספר הזה.

"האנתרופולוגים מתעניינים בשאלה: מהו האדם? והטכניקה הכי בולטת לברר זאת היא להתבונן על האדם בהקשר לא מוכר, בתרבות אחרת ובתנאים שונים, ועל ידי כך לקבל נקודת מבט מיוחדת וחדשה", מסביר בן אלול. "קצת כמו חיזור שנחת מכוך לכת אחר, ששום דבר לא מובן מאליו עבורו והוא מסתכל על הכול בעיניים חדשות.

"האנתרופולוג נמצא בעמדת הבוחן והמתצפת, אבל במהלך התצפית גם הוא עצמו עובר תהליך, כשהוא תולש את עצמו מכל מה שמוכר לו. הוא פועל לבד, מוקף בעולם חדש ולא מוכר, סדר היום שהוא רגיל אליו, השפה, מזג האוויר, האוכל - הכול משתנה לתקופה מתמשכת, וההתמסרות הזו אמורה להעביר אותו למידה חווייתית ועל-חושית של אותה תרבות".

בן-אלול בחר להתמקד בגאנה, מדינה קטנה במערב אפריקה. "גרתי למשך תקופה בבית של משפחה מקומית, בעיר סטנדרטית של מעמד ביניים שיש בה אפילו אלמנטים מערביים. המחקר שלי עסק בשאלה איך המהפכה הדיגיטלית משפיעה על חיי העיר ומעמד הביניים במערב אפריקה. זו מציאות מאוד מיוחדת: מצד אחד אכלתי איתם סביב קערה אחת בהתאם למנהגים המקומיים והתקלחתי כמוהם מדלי, ומצד שני לכולם יש מכוניות, סמרטפונים, הם לומדים בבתי ספר ואפילו באוניברסיטה.

"מה שלא לקחתי בחשבון זה המקום העצום שהדת והרוחניות הנוצרית תופסת בחייהם. בלי להתכוון, נכנסתי לעולם שהוא מאוד רוחני, כולו מלא בסקרנות ותשוקה אדירה לאלוקות. הבנתי שאני חייב להיות חלק ממנו כדי להבין אותם באמת, ולכן התחלתי ללכת איתם לכנסיות (כחוקר), לפגוש את הכמרים, לשמוע את הדרשות ולנהל שיחות חולין עם המשפחה, שהפכו די מהר לשיחות על הדת ועל אמיתות התורה".

"יהודי? אתה משהו מיוחד!"

וכל הזמן הזה היית חילונית לכל דבר, לומד באוניברסיטה, דוקטורנט?

"כמו כל בן למשפחה מרוקאית, הניתוק כנראה אף פעם לא מוחלט, אבל זה בהחלט לא היה חלק מהעולם שלי. באתי מעולמות של ליברליות, פרוגרסיביות, אקדמיה. תמיד הייתה לי כמיהה והערכה למחוזות המסורתיים, אבל לא הייתה לי שייכות או גישה אמיתית אליהם. כשהייתי באפריקה, היהדות לא הייתה חלק מהמציאות והתודעה שלי, אבל לאט לאט קלטתי שדווקא המקומיים משתאים ומתרגשים ממני ומהזהות שלי כיהודי. נראה שזה לא עבר אצל אף אחד באדישות. כולם אמרו לי 'וואו, אתה משהו מיוחד. אתה יהודי!'. הם כל הזמן לומדים בתנ"ך על אברהם, יצחק ויעקב, אסתר, קהלת, משלי, עם ישראל, קוראים תהילים - ומנסים לרכוש לעצמם את אותו דבר שאני בעצם כבר ירשתי, שהוא חלק ממני, שתמיד היה סביבי ובתוכי".

הם אמרו לך את זה?

"כל הזמן. 'אתה מארץ ישראל, מעם ישראל, אתם העם הנבחר. בזכותם יבוא המשיח, הכול בעצם תלוי בכם'. והיו המון המון שאלות. נוצרה אצלי הערכה מחודשת לזהות שלי. למשל, כשראיתי את התנ"ך בגרסתו המתורגמת, היא נראתה לי כל כך חיוורת לעומת המקור. כמה פשרה יש בתרגום של הטקסטים שלנו, בעוד שאני יכול לקרוא בלי שום מאמץ את התנ"ך

לא אני בראתי את העולם (מתוך הספר)

המילים הראשונות של התורה הן "בראשית ברא אלוקים את השמיים ואת הארץ". אתם קולטים את זה? קראו היטב: "בראשית ברא אלוקים את השמיים ואת הארץ".

וואו, איזו הקלה! תמיד חשבתי שאני בראתי את השמיים והארץ. כל הצרכים והחוקים והחובות האלו הרגישו כאילו אני בראתי את העולם, וכל הסיפור הזה הוא באשמת. אז מסתבר שלא. אפשר לנשום! אם אלוקים הוא זה שברא את השמיים ואת הארץ, זו לא הבעיה שלי. הוא זה שיש לו בעיות, הוא זה שבאים אליו בטענות, הוא מי שיוס את הפרויקט הזה. הוא ברא עולם, והעולם שלו פשוט לא מתפקד. "בראשית", אל תשכחו, זה לפני שהיו לכם צרכים. הוא ברא את העולם לפני שהייתם קיימים בכלל. אתם אפילו לא ביקשתם לבוא לעולם.

זה המסר האמיתי של היהדות: לא אנחנו בראנו את העולם ולכן לנו אין צרכים. אבל לבורא העולם יש רצון, והוא צריך אותנו כדי שנקיים את רצונו. אם כך, מה המשמעות האמיתית של מצווה? שאלוים סומך עליכם שתעשו את מה שהוא צריך, עבורו. "אני צריך? אני חייב? אני רוצה?" ממש לא. בורא עולם הוא היחיד שתכליתו אמיתית ואנחנו נבראנו כדי להגשים אותה – עבורו.

כי כל דת אומרת בגרסה שלה: בואו אלי ואני אעשה לכם טוב. אחת מבטיחה שכר מגושם בעולם הבא, אחת מבטיחה הצלה מאש הגיהנום, אחת תביא לך אושר עילאי של רוחניות. כולן מבטיחות משהו מתוך נקודת הנחה שהאדם הוא המציאות הבסיסית שצריך למלא.

הגישה הזו לא מאוד שונה מראייה חילונית רודפת הנאות. כי אדם שרוצה למלא את הבטן שלו והולך אחר הנאות החיים עושה מה שטוב לו, אבל הוא לפחות מודע לכך שהוא עובד את הצרכים שלו. בעוד שאדם שכל שאיפתו היא להגיע לעולם הבא ועושה מה שצריך כדי להגיע לשם, גם אצלו העיקר זה הוא עצמו, אבל הוא מרמה את עצמו ומסתיר את זה בכל מיני דיבורים יפים. בסוף שניהם חושבים רק על עצמם.

"וזה באמת לא מה שחיפשתי. אני חיפשתי דרך לצאת מעצמי, לא להיכנס עצמוק יותר לתוך עצמי. אחרי שנחשפתי לגדולת הבורא, רציתי להבין את התכלית שיש בעצם היותי ולמה יש לי את כל הכישרונות האלה ולמה אני בכלל פה. ואז הבנתי מהרב פרידמן שלפי היהדות לא אנחנו אלה שצרכים את כל הדברים האלה, אלא הקב"ה. למה אנחנו מניחים תפילין ומקימים על משכן ושומרים שבת ומקפידים על ההלכה? כי ה' צריך את זה. ועשו לי משכן, תעשו את זה בשבילי. זו מחשבה שנשמעת רדיקלית, אבל זה כתוב בכל מקום בתורה.

"ברגע שהבנתי שהמשימה שלי היא לשרת את הקב"ה, ושאני לא צריך

בלשון הקודש, כמו שהוא נכתב. דבר נוסף, התחברתי למציאות האלוקית. בגלל שכולם שם כל כך בעניין, זה הופך להיות עובדה – אתה פשוט חש את המציאות של ה'. ההשגחה הפרטית מאוד חזקה סביבך, אתה חווה גילויים. כשאכלנו קוקוס, למשל, פתאום הסתכלתי עליו כיצירה אלוקית – הגודל שלו בדיוק מתאים לגודל של ידיים אנושיות, יש בו כמות מספקת ומזינה של כל החומרים שאנחנו צריכים, ופתאום הבנתי שהפרי התפתח עבור האדם וזה לא מקרי. בו זמנית, בגלל שזו לא באמת קדושה, יש גם הרבה עבודה זרה, כישופים, וודו, וגם הנצרות עצמה, כמובן – שמדברת המון על כוחות הרשע ועל כך שהעולם מאוד מפוצל בין טוב לרע ובין אור לחושך. המציאות הזו גרמה לי לחוש חוסר הרמוניה, והרגשתי די אבוד.

"כשחזרתי ארצה הרגשתי מבובל. נכפתה עלי איזושהי אמת, ולא ידעתי מה עושים איתה. לא רציתי להפוך לדתי כי זה הרגיש לי עול שיחייב אותי לשנות את כל מי שאני. אהבתי את החיים שלי, את החברים, את המשפחה, ולא הבנתי למה אני צריך לחתוך הכול אם אני רוצה להתחבר לה".

שם ההרצאה של הרב: "מדוע אסור להיות דתיים?"

בשלב הזה קיבל בן-אלול במתנה את ספר התניא וספר של ד"ר יחיאל הררי, 'להכיר את הבורא'. "זה ביאור על שער היחוד והאמונה, חיבור שבו בעל התניא מסביר מה זה בעצם אומר שאלוים אחד, מה זו אחדות השם? יש בעולם כל מיני הגדרות של מונותאיזם, למשל: יש הרבה אלים ואנחנו מאמינים באחד מהם, יש אל אחד שעומד מעל כולם וכו'. אז נכון, כולנו מאמינים שה' אחד, אבל מה זה אומר שהוא אחד? ופתאום התחלתי להבין מה זה מונותאיזם יהודי אמיתי, שאומר 'אין עוד מלבדו'".

במובן מסוים, כולנו קצת תקועים עם המחשבה הילדותית מגיל חמש, שאלוים הוא סבא שיושב בשמיים ומוריד גשם, שמסתכל עלינו כמו שוטר. אבל כשאתה פוגש את הגדולה של אינסוף ברוך הוא, כמו שבעל התניא מכנה אותה, אתה יכול להתחבר אליו ממקום אחר לגמרי גם במאה ה-21, גם אם אתה דוקטור מאוד אינטליגנט. זה ממש לא מוריד מהאינטליגנציה שלך, להיפך; זה רק מעצים אותה.

"לגמרי. ובכל זאת, הרגשתי שזה עדיין תרגיל פילוסופי. בשלב הזה התחלתי קצת לשמור מצוות, אבל חשתי מאוד להשתעבד, כמו שראיתי את זה אז. חייתי בין שני העולמות, ובעודי מחפש הרצאות שונות ביהדות, נתקלתי ביוטיוב בהרצאה באנגלית של רב שאני לא מכיר. שם ההרצאה: מדוע אסור להיות דתיים? כמובן שהסתקרנתי. בתחילת ההרצאה סיפר הרב מאניס את הסיפור על הילד שרצה להתאבד, והסביר שהשאלה הכי חשובה שהאדם צריך להבין היא מה בעצם הוא עושה פה. כשהוא יתבונן לעומק הוא יבין שהוא פה רק בגלל שהיה לבורא רצון שהוא יהיה פה, כך שעצם הקיום שלו בא לשרת רצון אלוים ולא אינטרס אנושי. למעשה, אין אינטרס אנושי בקיום. האדם יכול להפסיק להתקיים וזה לא יפריע לאף אחד, אבל הקב"ה הוא זה שמהווה אותנו מתוך רצון שלו".

ואיך זה קשור לשם ההרצאה?

"דתי" הוא אדם שמחפש הטבה לעצמו. יש לו אינטרס להיות בדת, והוא נכנס אליה מתוך מקום תלותי, מלא בצרכים גשמיים ורוחניים שהדת אמורה למלא עבורו. 'תביא לי פרנסה, ילדים, עולם הבא, תציל אותי מגיהנום'. במובן הזה אין הבדל בין הדת היהודית לנצרות או לבודהיזם,

"מה שלא לקחתי בחשבון זה המקום העצום שהדת והרוחניות הנוצרית תופסת בחיי האפריקנים. בלי להתכוון, נכנסתי לעולם שהוא מאוד רוחני, כולו מלא בסקרנות ותשוקה אדירה לאלוקות. הבנתי שאני חייב להיות חלק ממנו כדי להבין אותם באמת"

כוחם בניהם. האחים לבית פרידמן, הרב מאניס ואברהם פריד, מקרבים את עם ישראל לה' בדיבור ובשירה

משנכנס אדר

מגוון מגילות מבית
ספריית בית אל

פורים לנו

הרב יצחק גינזבורג

המלכה שחשבתם שהכרתם

הרב דוד פורמן

מגלת אסתר

עיצוב בפימו:
נעם צימרמן

מגילת אור האמונה

הרב מנחם מקובר

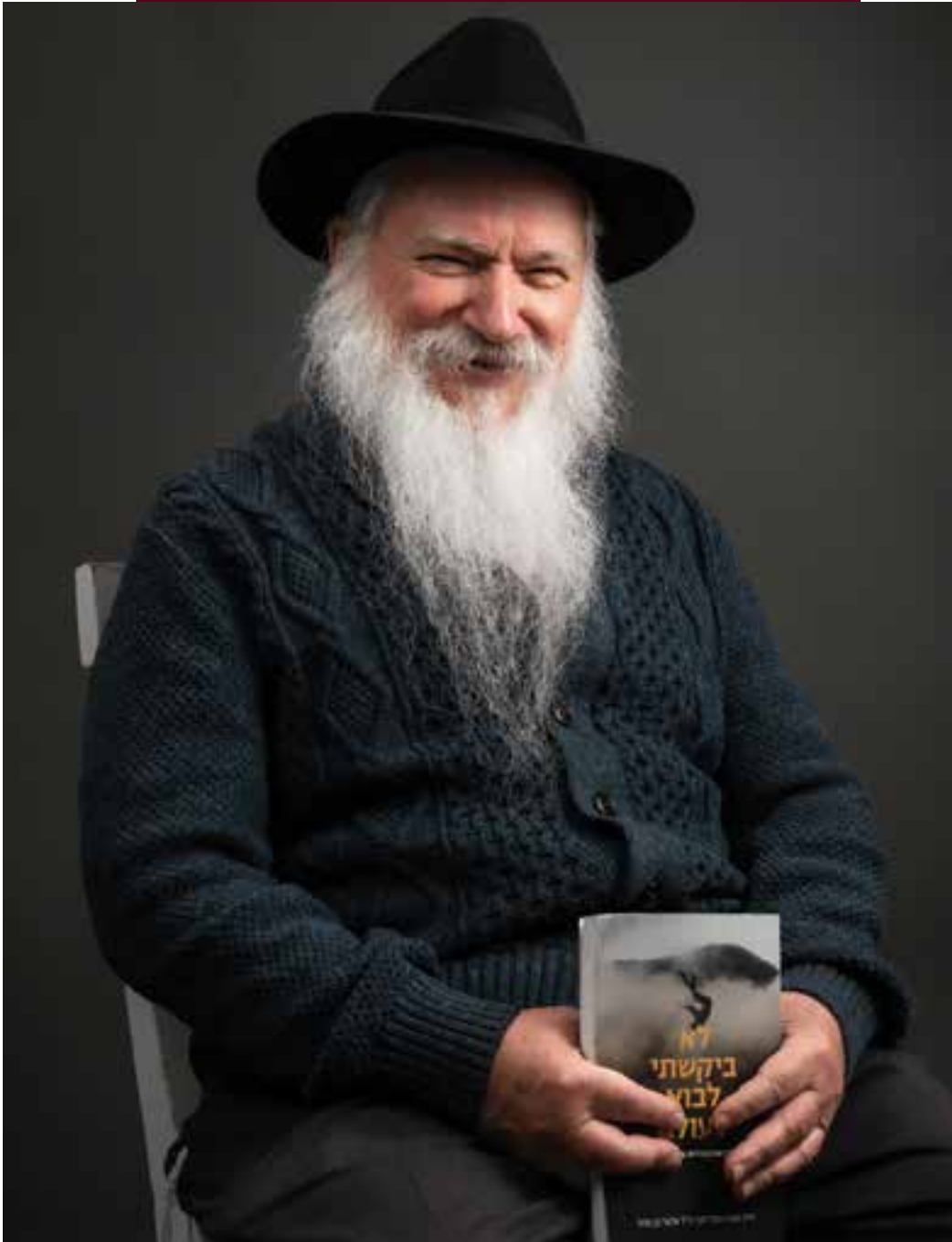
02-5667118

מכצעים והטבות לחבר מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רחוב כנפי נשרים 13 ירושלים (חנות דני ספרים)

ספריית בית

“אנחנו לא צריכים אהבה, אלא משמעות. לדעת שאתה נחוץ, נצרך, שיש לך תפקיד - אלה המסרים החשובים שהדור שלנו צריך לשמוע. המתנה הכי גדולה היא להפסיק לתת מתנות ולהתחיל לתת אחריות”

והוא ענה לו, סוף סוף יש לך הזדמנות לעשות משהו שלא בא לשרת אותך, אז אתה בורח ממנו? המשפט הזה הכה אותי.

אבל בוא נדבר רגע על “ה” צריך”. האדם הדתי מחונך מילדות שה’ הוא אינסוף, ובגלל שהוא כל כך שלם, הוא לא צריך כלום. כי אם הוא צריך משהו, הוא כבר לא מושלם. אם ה’ כועס, חסר לו רוגע. אם ה’ שמח, סימן שמישהו מפעיל אותו, אז ה’ בעצם לא צריך כלום. במחשבה הדתית

להיות דתי בשביל זה, יצאתי מהכלא המחשבתי ומצאתי את הדרך לצאת למסע שבו אני חופשי באמת, כי אני לא מנסה לעטות על עצמי זהות מסוימת. מה שאני עושה זה הדבר הכי טבעי - להתחבר עם מי שברא אותי ולהעניק לו את התכלית שבשבילה הוא ברא אותי”.

איך לחמוק מהייאוש

הקיומי של החוויה הדתית

תסביר לי רגע: אתה רוצה לשרת את הבורא אבל לא להיות דתי, והנה כאן אתה מדבר על מצוות. הרב מאניס הוא רב אורתודוקסי, שמקפיד על כל המצוות קלה כבחמורה, זה נשמע לי מאוד דתי. לא פעם אני נפגש עם בעלי תשובה שעברו תהליכים וחוויות רוחניות בכל מיני מקומות ואז הם רוצים להתחזק, באים לבית מדרש ואומרים: אוקיי, מה עושים? ואומרים להם: הנה, תפתחו גמרא, הלכה, תניא. ובעצם הספרים האלה כל הזמן אומרים להם מה צריך לעשות! אז מה האמת?

“ההיפוך שהרב פרידמן עושה, בעקבות הרבי מלובביץ’, משנה הכול. נכון, בספרים כתוב שצריך לטבול כלים, לשמור כשרות, לא לברור בשבת - אבל צריך לקרוא את זה אחרת. השם צריך שאני אטבול כלים, השם צריך שאני אשמור כשרות. יכול להיות שמבחוץ הפעולה תיראה אותו דבר, אבל עם התודעה הזו היא תיעשה מנקודה הרבה יותר פנימית ומעצימה והרבה פחות מלחיצה.

“אני שם לב שהחוויה הזו מתרחשת אצל הרבה בעלי תשובה. בהתחלה אתה נחשף לקב”ה ורוצה להתחבר איתו.

המצווה מצוותת אותך איתו ואתה מתרגש, וואו, תפילין, תפילה, איזה דברים נפלאים! למה? כי אני לא מרגיש שאני צריך להניח תפילין. מי יגיד לי: אמא שלי? המורים שלי? החברים שלי? זה הרי לא מעניין אותם. אתמול לא הנחתי ואולי גם מחר לא אניח, וכנראה שעשיתי כמה עבירות בין לבין, אבל היום הנחתי תפילין, וזה מאוד מרגש אותי. מתי זה מפסיק לרגש? כשאני מתחיל לחשוב ‘אוי, כבר כמעט שמונה ועוד לא הנחתי תפילין’. נהייתי צריך, כלומר נהייתי דתי. זה הייאוש הקיומי של החוויה הדתית כשהיא מאבדת את הטבע שלה והופכת למטלה שצריך לעשות. כשאני מקיים את המצוות כאילו הן מטלה, אני משרת את הזהות הקהילתית, המגורית וכו’. מצטער - את זה עשיתי גם לפני ששירתי את ה’, ואם אני חוזר לשם - נפלתי לאותו בור”.

לפעמים אנחנו באמת נכנסים לעודף מגזירות, ואז אנחנו שוכחים מה אנחנו בעצם אמורים לעשות פה. אני דתי במובן הזה שאתה תפילין כי אתמול הנחתי, מתפלל כי אתמול התפללתי, כי אני כבר דתי, אני ‘במסלול’. הרב מאניס והספר שכתבתם מנסים להוציא אותנו מהגישה הזו ולהחזיר לנו את הטעם המתוק של לעשות משהו בשביל הקב”ה. פעם הייתי ברוך תפילין בתל אביב, עבר איזה בחור ואחד החבר’ה אמר לו: רוצה להניח תפילין? הוא שאל, מה ייצא לי מזה? והוא אמר, כלום. אז למה שאני ארצה להניח?

מעט מן האור

חנן פורת

בראשית | שמות | ויקרא | במדבר | דברים

מארז מהודר במתנה

**'מעט מן האור' -
סדרת המופת של
חנן פורת ז"ל.**

פרשנות ארץ ישראלית מקורית ושורשית,
בשילוב תמונות ומדרשי שיר - מתוך חיבור
התורה אל החיים. על יסוד מימרתו של
הראי"ה קוק זצ"ל: "הישן יתחדש - והחדש
יתקדש".

אהב טהר-לב | חנן פורת

” את סדרת השיעורים המכונסים בספר זה העביר חנן לחבורת חברים מקשיבים בביתו במהלך מחלתו, עד סמוך להסתלקותו, כל עוד עמדו לו כוחותיו. כאשר הבעתי נכונות לעריכת ספר שיעורי חנן על מסילת ישרים, לא ידעתי איזה מסע מרתק מצפה לי. עד אז חשבתי שאני יודע את המסילה ואת הרמח"ל כובשה, וכי מכיר אני את חנן. חוויית העריכה הפגישה אותי עם עולם המעמקים של חנן, וסחפה אותי אל המסע בו מהלך הוא יד ביד עם הרמח"ל בנתיבי המסילה. בחשאי התלוויתי אל השניים. מצאתי עצמי שומע את המיית לבבו של חנן כשהוא קורא לרמח"ל בכינוי בו בחר הרמח"ל עצמו: 'אוהב טהר לב', ראיתי כיצד הולך חנן ומגלה שאף הוא איבנו אלא 'אוהב טהר לב', וחשתי כי ליבי יוצא אליהם במשאלת-תפילה: לו יהי חלקי עימכם. ”
[מתוך הקדמת העורך]

מכצעים והטבות לחבר מועדון באתר: www.beitel.co.il | 02-5667118

חנות ההוצאה: רחוב כנפי נשרים 13 ירושלים (חנות דני ספרים)

ספריית בית אל

אלעד אי שם באפריקה

הקלאסית יש בעיה להגיד שה' צריך, ומצד שני כל התורה היא מה שה' צריך ורוצה.

"זאת באמת שאלת השאלות, ואני חושב שזה נובע מחוסר הבנה שלנו, שהאופן שבו תכונה מתבטאת אצל בני האדם שונה מאוד מהאופן שבו היא מתגלה אצל ה'. כשאדם אומר 'אני צריך', הוא בעצם מתכוון: 'אני מוגבל, נכפתה עלי מציאות ועכשיו אני חייב את הרבר הזה - שוקולד, עבודה או מה שזה לא יהיה, אבל אם הייתה לי בחירה, הייתי מעדיף לא להצטרך שום דבר'. לכן כשאומרים שה' צריך באופן הזה, זה באמת לא שייך לדבר עליו בצורה כזו. אבל צריך להסתכל על התורה במבט אחר.

"בתורה כתוב שלקב"ה יש יד - האם זו יד אמיתית? כתוב שיש לו חרון אף, שהוא מדבר, יושב על כיסא, והגמרא אומרת שהקב"ה בוכה כל יום. כל הדברים האלה הם לא כפשוטם. התורה דיברה

בלשון בני אדם, אבל אנחנו לא מבינים בעומק מה זה אומר. חז"ל והרמב"ם ניסו להוציא אותנו מתפיסה ילדותית, שלא נבין את זה כפשוטו שהיד היא לא יד כמו של הפסל שעוברים מסביב, והכיסא הוא לא כיסא כמו של האלילים, אלא זה בא לבטא משהו אחר, גבוה יותר. ולכן כל מה שאומרים על הקב"ה זה רק 'כביכול'. אבל בוא נחשב רגע על המשמעות של ה'כביכול'. הזה. הבעל שם טוב אמר שכשאומרים שהקב"ה אוהב אותך כמו אהבת אב לבן, אתה צודק, זה לא אמיתי אלא רק כביכול. אבל באמת צריך להבין שהוא אוהב אותך פי אינסוף ביחס למה שאבא אוהב בן. כלומר, כמו שהיד של ה' היא לא יד גשמית אלא יד אלוקית, וכמו שהמחשבה של ה' בוראת עולמות, כך גם הרצון והצורך של ה' הם רצון וצורך אלוקי.

"הצורך האנושי נובע ממוגבלות, מאנושיות, ואילו הצורך האלוקי מגיע משלמות ומאינסופיות. איך יכול להיות צורך שמגיע משלמות? דווקא משום שה' לא כפוף לשום מציאות ובכל זאת הוא רוצה וצריך שנעשה דברים, כי זה מה שהוא רוצה. להצטרך משהו זה אולי נמוך, אבל להצטרך משהו זה סימן לשלמות. ה' היה יכול לבנות את המשכן לבד, הוא באמת לא צריך אותנו. אז למה הוא מבקש מאיתנו לבנות אותו? כי כשאנחנו לוקחים חלק בתורה ובמצוות שלו, אנחנו הופכים לחלק ממנו, מתחברים איתו, וזה הצורך הכי גבוה. מי שאומר שהוא לא צריך אף אחד, לא חברים ולא משפחה, זה בן אדם מושלם? להיפך, הוא כל כך מפחד מלהיות פגיע, אז איך אפשר לומר שהוא מושלם? ה' הוא אינסוף, משמע שיש בו הכול - סוף וכלי סוף, גבול וכלי גבול, וממילא גם רצון וצורך".

המרק הקר של הדור הנאמן ביותר ביהדות (מתוך הספר)

דמינו שגבר ואישה מחליטים להתחתן. לאחר החתונה הגבר מבקש מאשתו להכין ארוחת ערב, יוצא לאיזה סידור קטן ואומר שעוד מעט יחזור. בינתיים הוא נתקע במשך אלפיים שנה בפקקים, וכשהוא סוף סוף מגיע הביתה הוא מתלונן, כי המרק שאשתו הכינה קר. האם אתם מצליחים לדמיין מצב כזה?

לא, זה בלתי אפשרי. אם גבר מגיע הביתה אחרי אלפיים שנה והוא מגלה שיש עדיין בית, הוא מתרשם מאוד. אם יש עדיין שולחן אוכל כיסא וקערת מרק, הוא כבר מתמלא התרגשות. נכון, המרק אולי קר, אבל באשמת מי בדיוק? זה אתה שנעלמת לאלפיים שנה.

עכשיו, דמינו שלפני שאותו הגבר נכנס הביתה, הוא עומד בפתח הדלת ושומע את הילדים שלו מתווכחים סביב השולחן. ילד אחד אומר "אבא ממש אוהב מרק עוף!", והשני אומר: "לא, מה פתאום, אבא אוהב מרק ירקות". ואז האמא נכנסת ואומרת: "על מה אתם מתווכחים כל כך? בשבת אבא אוהב מרק עוף, ובמהלך השבוע הוא אוהב מרק ירקות".

האם אבא שישמע ויכוח כזה יתעצבן, או שהוא ימס מרוב התרגשות ואהבה? "הם עדיין מדברים עלי! הם זוכרים אותי! אכפת להם ממני, הם אפילו מתווכחים לגביי!".

זהו הוויכוח שאנחנו היהודים מנהלים במשך אלפיים שנה על גבי דפי הגמרא וספרי ההלכה, בספסלי בתי הכנסת ובבתי המדרש. האם אוכלים קטניות בפסח או לא? האם מברכים לפני הדלקת הנרות או אחרי? האם אפשר לבנות סוכה עם שלוש דפנות? על מה הוויכוח פה? על הרצון וההעדפות של אלוקים.

אנחנו הדור הנאמן ביותר בהיסטוריה היהודית. אנחנו אולי לא הכי חכמים ולא הכי צדיקים, אבל אנחנו הכי נאמנים. אין לנו שום סיבה רציונלית להיות נאמנים, ובכל זאת הניצוץ האלוקי שבנו, הנשמה היהודית שלנו, פשוט לא יודעת מתי לפרוש.

הרב ליאור שגב | רב, יועץ ופוסק במכון

חייב איניש לבסומי - בהריון?

היחס בחז"ל לשתית יין הוא מורכב, שלמה המלך אמר על כך בספר משלי (כ', א'): "לֹץ תִּיּוֹן הִמָּה שֶׁפָּר וְכָל־שָׂגָה פֹּר לֹא יִחָפֵם". מאידך דוד המלך בספר תהילים (ק"ד, ט"ו) מדבר בשבח היין: "יִינִין | יִשְׂמַח לִבִּי-אֶצְוֶשׁ".

בעל האורחות-צדיקים (שער השמחה) ביאר שהשתיה החיובית היא מידתית: "מכל אלה נדע שבח היין כשהוא כמשפט החכמים השותים כשיעור, שיגבר השכל על היין ולא יגבר היין על השכל, והשותים בזמן הקבוע עם אוהבים וריעים, ועם חסידים וצדיקים, ולא עם ערטיילים ורקים, כי היין יוסיף חכמת עמוקים, עץ חיים למחזיקים". האיזון והשתיה במידה היא ההבדל בין שימוש באלכוהול באופן חיובי ומרום לעומת השתכרות המובילה לאיבוד השכל.

אמנם פורים הוא יוצא דופן "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגילה ז'). הארת פורים היא מעל לשכל, ולכן גם השתייה היא מעבר לרגיל, כמו שביארו הפוסקים שישתה "יותר מלימודו" (רמ"א או"ח תרצ"ה, ב').

ישנם זמנים בהם שתייה אפילו בשיעור קטן - עלולה להזיק. אחד מהזמנים הוא ההריון. שתיית אלכוהול במהלך ההריון עלולה לגרום לתסמונת האלכוהול העוברי (FAS-Fetal alcohol syndrome). התסמונת עלולה לגרום ח"ו לפיגור, בעיות התפתחות, הפרעות קשב וריכוז, הפרעות התנהגות והפרעות רגשיות. במקרים קשים יותר, עלולה שתיית האלכוהול לגרום להפלות, בעיות בגדילת העובר, משקל לידה נמוך ותווי פנים אופייניים.

האם יש כמות בטוחה של צריכת אלכוהול בהריון שאינה מסכנת את העובר? קבוצת חוקרים מאנגליה ערכה סקירה של המאמרים והמחקרים שבדקו את ההשפעה של צריכת עד 32 גר' אלכוהול בשבוע בזמן הריון, על התוצאות המיילדותיות. החוקרים הסיקו שלמרות שיש סתירה בין מחקרים שונים, והראיות אינם חד משמעיות, ככל הנראה עדיין ישנה השפעה מסוימת על העובר (אמנם, יחסית קלה). לדוגמה - הסיכון ללידה מוקדמת ומשקל לידה נמוך עולה גם בשתייה של כמויות אלכוהול קטנות יחסית.

כיוון שלא לגמרי ידוע כיצד עובד מנגנון ההשפעה של האלכוהול וכן מהו המינון שגורם לפגיעה (נשים שונות מגיבות באופן שונה) המלצת משרד הבריאות הינה להימנע לחלוטין משתיית אלכוהול בזמן הריון.

מה לגבי שתיין יין בפורים? ראשית יש לציין שנחלקו הפוסקים האם יש לנשים חיוב שתייה בפורים: יש סוברים שפטורות (קובץ 'מבית לוי' בשם הרב וואזנר, וכ"כ הרב שטרנבוך בשו"ת מועדים וזמנים). מאידך בספר 'אורחות רבינו' מובא שהסטייפלר הורה לנכדותיו לשתות מעט יין לשם שמחה. מכל מקום ברור שבמקרה שיש חשש היוק ביין - חז"ל לא חייבו את האדם במצווה, כך שאשה בהריון אינה צריכה לשתות יין כלל.

פורים שמח ובריאות איתנה!

מקורות:

Mamluk et al, Low alcohol consumption and pregnancy and , childhood outcomes: time to change guidelines indicating apparently 'safe' levels of alcohol during pregnancy? A systematic review and meta-analyses, BMJ Open, 2017

"זה הופך להיות עובדה - אתה פשוט חש את המציאות של ה'. ההשגחה הפרטית מאוד חזקה סביבך. כשאכלנו קוקוס, פתאום הסתכלתי עליו כיצירה אלוהית - הגודל שלו בדיוק מתאים לגודל של ידיים אנושיות"

למה שיהיה לי אנפת?

באירוע ההשקה של הספר השתתפו לצד הרב מאניס וד"ר בן-אלול, גם סיוון והבמאיר שקשרה שבחים רבים לספר והתייחסה גם לשם המגרה שלו ("כשהורים שלי רואים ספרי קודש, אין להם בעיה לעבור ולהמשיך הלאה, אבל כשאמא שלי ראתה את הכריכה של הספר היא ישר רצתה לדעת מה כתוב בו"), אברהם פריד - אחיו של הרב מאניס, והזמר בני פרידמן - בנו של הרב מאניס.

"בשנת תשל"א (1971) התחלנו תוכנית לימוד לנשים לא-דתיות בבית חב"ד במינסוטה", מספר הרב מאניס. "הן הגיעו ללמוד אצלנו, אבל כל פעם שניסיתי להציג איזשהו רעיון יהודי - זה לא עניין אותן. בגלל שהסבא והסבתא שלהם היו לגמרי חילונים, לא הייתה אצלן שום נוסטלגיה ושום זיכרון למה שדיברתי עליו - לא יום כיפור, לא סעודת שבת. כל מה שאמרתי, לא משנה איזו מצווה או נושא, השאלה היחידה שלהן הייתה - למה שיהיה לי אנפת? אני לא צריכה את זה".

"בהתחלה ניסיתי להתווכח ולהסביר למה הן כן צריכות את זה, אבל אז הבנתי שזה פשוט לא נכון. אי אפשר להכריח אנשים שיהיה להם עניין אישי במצוות, כי זה מעולם לא היה אמור להיות צורך שלהם. אני לא צריך להיות דתי, אני אפילו לא חייב להיות טוב'. זה הכול מהרצון האלוקי, הכול בא ממנו. באופן מפתיע, ברגע שהתחלתי לדבר כך הכול נפתח אצלן, ושמונים אחוז מהנשים הללו נעשו בסוף שומרות מצוות. אבל לא הבנתי שמה שאני אומר הוא חידוש, חשבתי שכולם יודעים את זה. 'עברו את ה' בשמחה', מי לא מבין? עיבודו, כלומר - תעשו בשבילו. אם זה בשבילך, זה לא עבודת ה', זה התפתחות עצמית. רק לפני כמה שנים פתאום הבנתי שאולי זה כן חידוש, כי אפילו אנשים שלומדים תורה לא מבינים מה זה אומר לעבוד את ה'. מסתבר שזה נכון..."

אברהם פריד אמר: "הסיסמה 'לא ביקשתי לבוא לעולם' כל כך טובה, אולי אני צריך לעשות מזה שיר. מצד שני, נכון, לא ביקשתי - אבל אם אני כבר פה, אני לא ממחר שייקחו אותי חזרה לשם. לכל אחד יש השליחות שלו, לתקן, להאיר את העולם, ולהכין אותו לביאת המשיח. אם אנחנו כבר פה, אז למה לא לנצל את הזמן?..."

"כשהיינו ילדים", נזכר פריד בפרץ של נוסטלגיה, "אחי הגדול מאניס ואני לא היינו הרבה שנים במשך השבוע יחד בבית - אני הייתי ילד קטן והוא כבר למד מחוץ לבית, אבל בשבתות ישבנו בשולחן שבת עם אבא ואמא ע"ה, והזמירות היו מצלצלות רחוק רחוק. באו שכנים לשמוע, השירה הייתה יסוד גדול בבית.

"התניא והרבי מלובביץ' לימדו אותנו שהא-ב' של אהבת ישראל זה להסתכל על יהודי ולא לראות את הגוף אלא את הנשמה. אם חושבים ככה, יכול להיות שיש לו נשמה יותר גבוהה ממני, שאולי מגובשת בגוף שלא עושה כמוני בנוגע לתורה ומצוות, אבל נשמה יש לו, ומצווה לאהוב אותו.

"אם כבר דיברנו על אבא וילד, הרי רואים שכל ילד מבקש חיבוק מאבא ואמא. והיום אנחנו מבקשים ואומרים לאבא בשמיים: אנחנו צריכים חיבוק ממך. עבר יותר מדי זמן בלי חיבוק. אני לא יודע אם ביקשתי או לא ביקשתי לבוא לעולם, אבל מה שבטוח זה שאני צריך חיבוק. אם נקבל את החיבוק מאבא, כבר לא יהיו יותר שאלות - הכול יהיה ברור. שנוכח לחיבוק מאבא, הילד מחכה לזה ומגיע לו חיבוק שאף פעם לא ייגמר, ואז יהיה עולם יותר טוב".

לפי זה ניתן להבין מדוע חז"ל מתארים את המצווה הזו כ"חמורה שבחמורות". יחס נפשי הוא, כידוע, פחות מדיד וברור ממשימה מעשית, והגדרת המצווה ככזו מעצימה את הקושי בקיום שלה. כאמור, כולנו יכולים להתבונן על יחסינו עם ההורים ולראות איך היחס הנפשי הזה לא תמיד 'חלק' ופשוט.

לכבד את הרצון

לכבד את ההורים זה לתקן את היחס הנפשי שלנו כלפיהם. על מה בעיקר אנו צריכים לכבד את ההורים? ההורים נתנו ונותנים לנו המון, בלי הפסקה, מלפני שנולדנו ועד לגיל בו אנחנו כבר מחתנים ילדים. אבל לא רק על זה אנחנו צריכים לכבד אותם (ההודאה שלנו על הדברים האלו קשורה להכרת הטוב, אבל כיבוד הורים זה הרבה יותר מהכרת הטוב, ואין כאן המקום להאריך). ישנו דבר אחד ועיקרי שהוא המקור של כל הנתינה הזו, הוא בעצם הנתינה העיקרית שהם נותנים לנו, ובגללו אנו מצוים לכבד אותם.

הדבר הזה הוא הרצון שלהם בנו.

כל אחד מאיתנו רוצה להרגיש אהוב ורצוי, ואת התחושה הזו רק ההורים יכולים לתת לנו. ההורים שלנו אהבו אותנו ורצו שנהיה וכך נהיינו. כל הקיום שלנו מגיע מהרצון הזה. נכון שיש לנו חברים, בני זוג וכדומה, שלידם אנו חשים רצויים. אבל הם מכירים אותנו רק אחרי שאנחנו מכירים את עצמנו, לכן הם לא יכולים לתת לנו את עצם הסיבה לחיות. רק ההורים, שרצו אותנו עוד לפני שהיינו, נותנים לנו בעומק נפשנו את הטעם, הסיבה והתקווה לחיים טובים. על זה אנו מצוים לכבד אותם.

מדובר בשינוי ראש בכל הנוגע לכיבוד הורים. מעבר להכרת הטוב על מה שקיבלנו וליחס מכבד כלפיהם כיון שהם ההורים שלנו, כיבוד הורים זה קודם כל להעריך את הרצון הטוב שלהם. הם רצו אותנו וכך נולדנו, הרצון שלהם נותן לנו את רצון החיים הכי בסיסי, הוא מעניק לנו את התחושה שאנו אהובים ורצויים, והוא זה שנותן לנו את היכולת לרצות

תגידו, עם יד הלב, איך הקשר שלכם עם אבא ואמא? יכול להיות שיצא לכם פעם למתוח ביקורת על התנהלות כזו או אחרת שלהם? יש מצב שהבטחתם לעצמכם פעם שדברים מסוימים שחוויתם מצד ההורים לא תעבירו הלאה לילדים? ובכלל, מהי מצוות כיבוד הורים עבורכם – מטלה מאתגרת או הכרת טובה בסיסית?

יחסי ילדים-הורים הם נושא מורכב ומאתגר, שנוגע כמעט לכל אחד ואחת. רוב הקוראים כנראה יודו שיחסייהם עם ההורים לא תמיד היו חלקים, ואולי עדיין לא. בדורנו, כשאנו מרבים לטפל בעצמנו ומנסים למצוא מזור לקשיי הנפש שלנו, מן הראוי שנפנה את תשומת הלב לטיפול גם בתחום בסיסי זה. במאמר הבא אנו הולכים להסביר שמצוות כיבוד הורים היא הרבה יותר מסתם הכרת טובה. מדובר בזווית חדשה על יחסי ילדים-הורים, שתעשה סדר בקשר שלנו עם ההורים ותראה כיצד מצוות כיבוד הורים היא בעצם טיפול נפשי להרבה קשיים ורגשות שליליים שעלולים להיות לנו כלפי ההורים.

בואו נצא לדרך.

העיקר היחס הנפשי

"איזהו כיבוד – מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא". זהו ציטוט מוכר מהשולחן ערוך המפרט כיצד לכבד את ההורים. אך חשוב לשים לב שהעיקר במצוות כיבוד הורים אינה רק הצורה המעשית של הכבוד, אלא היחס הנפשי שלו. נסביר – במצוות הצדקה, למשל, ברור לכל כי העיקר הוא המעשה בפועל. גם אם הידור המצוה הוא לתת בפנים מאירות, המצווה התקיימה גם אם החמצנו פנים לעני בשעת הנתינה. לעומת זאת בכיבוד הורים החמצת הפנים עלולה להפוך את המצווה לעבירה, חלילה, כמו שאומרים חז"ל: "יש מאכיל את אביו פסיוני (מאכל יקר וחשוב) ויורש גהינם". במצוות כיבוד הורים היחס הנפשי חשוב במיוחד.

כיבוד הורים, לא מה שחשבתם

הרב יצחק שכירא
ראש ישיבת
עוד יוסף חי

(לא) להיות הורים כמו ההורים שלנו?

האמירה כי כיבוד הורים משמעו כיבוד והערכת הרצון שלהם, עוזרת גם לטפל בקשיים רבים שיכולים להיות לנו בקשר עם ההורים.

רבים מאיתנו יכולים לחוש כי ההורים גידלו אותנו בצורה לא טובה. לחצים או כעסים מסויימים, זלזול או ניכור, ברמה כזו או אחרת, שיתכן שחוונו מצד ההורים. רבים המקרים שכאשר ילד גדל ומקום משפחה, הוא חש כי הוא עובד על פי דפוסי התנהגות שליליים אותם קיבל בבית הוריו. כל זה יכול להוביל במקרים רבים להאשמת ההורים ולנסיון לניתוק מהם על מנת לבנות חיים בריאים וטובים.

האמת היא שבמקום להתנתק מההורים, הריפוי שלנו תלוי בחיבור עמוק יותר אליהם, על ידי קיום מצוות כיבוד הורים. נסביר – אמרנו שכיבוד הורים הוא לכבד את הרצון שלהם. אם כן, גם במקרים כאלו עלינו לשים לב מה ההורים שלנו רצו, ולא רק מה הם הוציאו כלפינו. האם הם רצו שיהיה לנו רע? שנחוש ניכור או זלזול מצידם?

תגדילו את הטוב, תקטינו את הרע

אם נודה על האמת, ברוב המקרים התשובה תהיה שההורים בעיקר רצו שיהיה לנו טוב. גם בסיטואציות בהן חוונו מהם את ההיפך, החוויה שלנו נוצרה מהיחס החיצוני של ההורים כלפינו. היחס הזה הוא בעצם חוסר ההצלחה שלהם לבטא את הרצון האמיתי שיש לכל הורה – שלילד שלו יהיה טוב! לכל הורה יש פער בין הרצוי, הרצונות והתקוות בגידול הילדים, לבין המצוי, מה שקרה בפועל בבית, והחוויה השלילית שאנו 'סוחבים' מההורים נעוצה בפער הזה, בחוסר ההצלחה להפוך את הרצוי למצוי.

ההבנה שלנו שגם היחס השלילי שחוונו מצד ההורים נבע מרצונות טובים, היא בעצם מצות כיבוד הורים – חשיפת הרצון שלהם בנו. כך קיום המצוה עוזר לנו לטפל בעצמנו ולרפא את החוויות השליליות שלנו.

עוד יותר מזה, הבנה זו עוזרת לנו להיות הורים טובים יותר לילדינו. כיצד? אנו נוטים להתנהג לילדינו כפי שההורים שלנו התנהגו כלפינו, ולכן מנסים בכל הכח להשתנות ולא להעביר הלאה את הדברים השליליים שקיבלנו מההורים. הניסיון הזה בדרך כלל לא מצליח. מדוע? כי בתודעה שלנו, מה שקיבלנו מההורים ומוטבע בתוכנו אלו דפוסי התנהגות שליליים, וכעת אנו רוצים לחפש ולאמץ דפוסי התנהגות טובים יותר. הבעיה היא שהטבע, מה שקיבלנו מהורינו, חזק הרבה יותר מכל ניסיון מלאכותי שלנו להשתנות, וכך אנו מוצאים את עצמנו פעם אחר פעם חוזרים לדפוסי ההתנהגות השליליים.

אך אם נשים לב לכך שהעיקר אצל הורינו היה הרצון שיהיה לנו טוב, החוויות שלנו מההורים יוארו לפתע באור חדש. במקום שנחוש כי ההורים לא אהבו/ זלזלו/ התנכרו אלינו, ככל שנתבונן בכך שהם בעיקר רצו אותנו ורצו שיהיה לנו טוב, ושהרצון הזה מבסס לנו את האישיות ובעיקר נותן לנו את הסיבה לחיות, נתחיל לחוש כי ההורים אהבו אותנו הרבה יותר מכל מה שחוונו מהם.

כך בחוויה הנפשית שלנו, הטוב שקיבלנו מההורים יגדל והדברים השליליים יקטנו. ככל שנשים לב שהעיקר אצל ההורים היה הרצון הטוב בנו וכל הדברים השליליים שקיבלנו מהם היו רק מעטפת חיצונית, כך נרגיש כי אנחנו מחוברים אל ההורים ואל מה שהם רצו באמת וממשיכים את דרכם בצורה טבעית. אנו מפסיקים להילחם בטבע שלילי, מלחמה שנועדה לכישלון, אלא חושפים את הטבע הטוב אותו נתנו לנו ההורים. וכך, כפי שהם בעיקר רצו אותנו, הביאו אותנו לעולם ועשו הכל כדי שיהיה לנו טוב, כך גם אנו ממשיכים את דרכם – רוצים בילדינו, מביאים אותם לעולם ומשקיעים ככל יכולתנו כדי שיהיה להם טוב.

(המאמר מעובד מתוך החוברת החדשה 'מצוות כיבוד הורים' מאת הרב יצחק שכירא שליט"א, ראש ישיבת 'עוד יוסף חי' ביצהר. הכתוב לא היה לעיני הרב, וכל שגיאה או טעות אין לתלות אלא בכותב).

גם אנו דברים טובים. חיפוש הדרך בגיל הנערות, האמונה בכך שיהיה לנו טוב, הדחף להקים משפחה ולגדל ילדים בשמחה, כל אלו טבועים בנו מכח אותו רצון של ההורים שלנו בנו.

הדבר רמוז בלשון התורה – בלשון הקדש, המילה 'אב' היא מלשון רצון. כמו בפסוק "ויחזק ה' את לב פרעה ולא אבה לשלחם" יוצא אם כן שהפסוק "כבד את אביך" בעצם אומר לנו לכבד ולהעריך את מי שרצה בקיום שלנו, ולשים לב שבזכות הרצון שלו אנחנו חיים, מרגישים רצויים ואהובים ומסוגלים גם אנו לרצות שיהיה טוב.

"הם רצו שאצא אחרת"

רבים מאיתנו בוחרים אחרת ממה שההורים שלנו בחרו, ובהרבה מקרים זה אחרת מאיך שהם רצו שייראו החיים שלנו. לפעמים המהלך גם מלווה באכזבות שלהם מהבחירות שלנו. אכן, ההלכה אומרת שבמקרים כהם האב אומר לעבור על דברי תורה אין לשמוע לו. כמו כן, אם הבן בוחר סגנון חיים שנראה לו מתאים, מותר לו לעשות זאת גם בניגוד לדעת האב, שכן "אין אדם לומד תורה אלא במקום שליבו חפץ".

במקרים אלו, לכאורה החיים הטובים שלנו הגיעו מהבחירות שאנחנו בחרנו למרות רצון ההורים. הרי מה שההורים רצו לא התאים לנו. וכך, אנו עלולים לכבד את ההורים רק בצורה חיצונית, בעוד שבפנים אנו חשים כי טוב שהתערבנו ובחרנו אחרת מהם.

אבל גם כאן, המצוה לכבד את ההורים היא לכבד את הרצון שלהם. גם כאן הרצון שלהם היה שיהיה לנו טוב, וכך הם חינו אותנו. נכון שלתפיסת עולמם הטוב היה קורה בצורה מסויימת ואילו אנחנו בחרנו אחרת, אבל אין זה אומר שהם לא רצו עבורנו את הטוב ביותר. יותר מזה – כפי שאמרנו, הרצון שלהם בקיומנו, ההוא שגרם להם להוליד אותנו, הוא זה שנותן לנו כח לבחור בטוב, הוא זה שנותן לנו את האמונה שיכול להיות לנו טוב, והוא זה שבזכותו אנו מסוגלים לחפש ולמצוא את הדרך הטובה עבורנו, גם אם היא שונה מדרך ההורים! יוצא אם כן שעלינו לייחס להם את כל הטוב שלנו בחיים, כי למרות שבחרנו אחרת מהם, את הבחירה בטוב והאמונה שיכול להיות טוב קיבלנו מהם, מהרצון שלהם שנהיה.

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת
ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

בפקודה!

'אל יצא איש ממקומו ביום השביעי'...
כלומר: בשמיטה אנחנו משביתים את הארץ, את הארציות, את המבט הגשמי הנחות שלנו, את ההתבוננות קצרת הטווח שלנו, ומתרוממים למבט אלוקי. זוהי גם עבודת יום השבת - "אל יצא איש ממקומו". אל תחשוב שאתה יותר ממה שאתה, קבל על עצמך את המרות האלוקית ושבות!

הדבר בולט מאד בלשון בה נפתחה פרשת ויקהל (לה, א-ד):
"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה יומת... ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר".

הפרשה נפתחת בהדגשה - זה מה שציווה הבורא יתברך, ומכוח הציווי הזה אתם נקראים לעשות כך וכך ולא לעשות כך וכך. אך ורק מכוח הציווי, ולא שום דבר מעבר לזה. אפילו את נדבת הלב שמתוארת בהמשך הפסוקים, אנחנו מביאים על פי מצוות ה', וכך אנחנו נדרשים לעשות בכל מצוותי חוקותיו ומשפטיו.

הרוח הזו ממשיכה בפרשתנו - כשמה כן היא, פקודי. לא רק במובן של פקידה וספירה (כפשוטו של מקרא) אלא כמדרשו - פקודה, הוראה וציווי. אלה פקודי המשכן, משכן העדות - המשכן הוא מקום קיום הפקודה, מקום העדות וההתוועדות, המקום בו מתחברים אל ה' יתברך מעל הכרובים, דווקא מכוח קיום מצוותיו ופקודותיו.

והנה, לאחר שתיים וחצי פרשיות ארוכות, בהן התורה פירטה לנו בפרטי פרטים כיצד יש לבנות את המשכן וכל כליו, וכיצד להכין את בגדי הכהונה, באה התורה ומפרטת לנו שוב את הכל מהתחלה בשתי הפרשיות של השבועיים האחרונים - ויקהל ופקודי! מה קורה כאן? אין לתורה מה לומר לנו כבר, שהיא מצאה לנכון 'לבזבז' כל כך הרבה פסוקים סתם? הרי הכל כבר כתוב!

שאלה זו הטרידה רבות כבר את הראשונים, ובכמה מהם מובא רעיון מרכזי האומר כך: מטרת החזרה היא להראות לנו כיצד הכל בוצע בדיוק כמו שציווה משה. הרי היה יכול לבוא מאן דהו ולהציע הצעות לייעול, רעיונות לשיפור, הרי אנחנו טובים מאוד בהצעת הצעות כאלה, אפילו לקב"ה...
על כן באה התורה להוציא מליבנו דעת טועים כזו, וללמדנו שעבודת ה' בכלל ועבודת המקדש בפרט הרי הן כולן נשענות על הביטול לצו האלוקי ועל הציות המדויק להנחיותיו.

לכן הפרשה הקודמת פותחת בקטע החוזר ומוזכיר את איסור המלאכה בשבתות, כדי ללמדנו שגם אם לנו נראה שבניית המשכן נורא חשובה ויש להתעסק עימה גם בשבת, עלינו לדעת שאת הקב"ה עובדים כמו שהוא אומר לנו לעבוד אותו ולא כמו שנראה לנו.
ענין זה הוא מהותה של שנת השבע, כפי שמלמדנו השפת אמת' (בהר שנת תרמ"ה) באמר: "והנה עיקר מצות השמיטין ויובלות, הוא הביטול אליו יתברך. כמו שכתוב 'ושבתה הארץ, ביטול אל השורש, והוא בחינת השבת, כמו שכתוב

ענין זה הוא מהותה של שנת השבע, כפי שמלמדנו השפת אמת' (בהר שנת תרמ"ה) באמר: "והנה עיקר מצות השמיטין ויובלות, הוא הביטול אליו יתברך. כמו שכתוב 'ושבתה הארץ, ביטול אל השורש, והוא בחינת השבת, כמו שכתוב

רקע כללי של המחלה
טיפולים מתאימים למחלה
מידע על תרופות ותופעות לוואי
טיפולים אלטרנטיביים
טיפולים חדשניים

המידע באינטרנט נגיש אך לא תמיד מדויק - לשם כך אנחנו כאן

צוות מקצועי עם גישה למידע מקצועי

03-9543349
daatri@yadsarah.org.il

דעת
מרכז מידע רפואי

עונה על שאלותיך ומספק מידע רפואי מקצועי ועדכני על מחלות, תרופות וטיפולים **חינם**

למה רוב בעלי התשובה לא מגיעים לציונות הדתית?

איתי אסמן

תורה. ולא כמו שבטעות נוהגים לומר - שמה שהוא עושה כרגע יש לזה מקור בתורה ולהיתקע שם. כלומר, יש לעזור לאדם לחזור לכרם ישראל ולא לרעות בשדות זרים - זהו ליקוט הניצוצות האמיתיים. יש להראות איך היהדות מתנשאת מעל כל התרבויות החולפות, שיש בתורה עונג רוחני עליון שאין כמוהו בכל תאווה רגעית וזמנית. אדם שחווה את העולם הזה בכל חושיו ולא מוצא בו משמעות מחפש אמת גדולה, הוא רוצה להתעלות. הוא לא רוצה שיגידו לו שמה שהוא עושה עכשיו זה קדוש, אלא הוא מחפש קודש לשאוף אליו, להתקדם רוחנית ולא להיתקע במקום, ולכן כדי לקרב עלינו לרומם ולהתרומם אל התורה.

האם הכתובת היא התיים בעולם המעשה?

עניין נוסף שלדעתי נזנח הוא חיזוק רגשות הקודש. אנחנו מתפעלים רבות מחכמה המקיפה של הרב קוק זצ"ל וספריו המאירים את הנשמה. אך יש לדעת שלפני החכמה הזו הוא היה מלא ברגשות קודש ועומקים של יראת שמיים, וכך כותב עליו בנו הרב צבי יהודה זצ"ל: "ביחס להתבוננות על דבריו והנהגותיו - "עד שאתם מסתכלים בי על החכמה, הסתכלו בי על יראת השמיים". יש לחזק גם את יראת השמיים הגלויה- ששם שמיים יהיה שגור בפינו, לומר 'בעזרת ה' על כל דבר שצריך סיוע, לנשק ספר קודש שנופל, לברך בקול רם ועוד. האקלים של יראת השמיים מאוד מקרב. האדם הוא לא רק שכל אלא גם רגש. אם ברצוננו לקרב לתורה, עלינו להתמלא ברגשות קודש ולרומם את התורה בלי חנופה והתנצלות. בסופו של דבר יהודי החפץ להתקרב מחפש אמת גדולה, אדם שמכיר את עולם החול זקוק לאנשים שמעריצים את הקודש - רק זה יגדיל את תנועת התשובה. אם יש לכם רעיונות אחרים להסביר מדוע אין תנועת תשובה גדולה דרך הציונות הדתית אשמח לקרוא ולשתף בדוא"ל."

asmanitai@gmail.com

ב"ה יש תנועת תשובה גדולה בעם ישראל, המספרים מדברים על כ-300 אלף בעלי תשובה (כן ירבו). אבל נוצר הרושם שרוב בעלי התשובה אינם מגיעים לציונות הדתית. לכאורה הדבר אינו מובן, שהרי הציונות הדתית מלאה בלימודי אמונה, והרב קוק זצ"ל אמר שהסיבה לכפירה בדורנו היא משום שמושגי האמונה אינם מוסברים לדור. אם כן, היינו מצפים מהמגזר שרואה עצמו כממשיך דרכו של הרב קוק שיחזיר בתשובה את הדור. ולא סתם תשובה, אלא תשובה מאהבה שדורנו מוכשר לה כפי שכתוב באריכות באורות התשובה. יתירה מכך, הציבור הדתי לאומי נמצא בעולם המעשה - בצבא, באקדמיה, בתעשייה

ועוד, אך חלפו שנים רבות ואיננו רואים תנועת תשובה גדולה דרך הציונות הדתית והדבר צריך עיון. מאחר וחזרתי בתשובה דרך תורת הרב קוק ותלמידי תלמידי חשבתי לשתף אתכם בנקודת מבטי על הנושא.

רבים בציונות הדתית נוהגים לצטט את דבריו של הרב קוק במאמר "למלחמת הדעות והאמונות" שם הוא מסביר שכאשר אנו נפגשים באמונה מסוימת אנחנו לא צריכים לבטל אותה אלא למצוא את נקודת הטוב שבה, וכך הרב כותב: "יודעת היא (הגישה הכללית שקיימת ביהדות) כי בכל יש ניצוץ אור, הניצוץ האלוקי הפנימי זורח בכל אחת מהאמונות השונות" בהמשך הרב קוק כותב שגם בקליפות היותר גסות גנוז וחבוי ניצוץ טוב, ובמקום לדחות את מהלך המחשבה שהטעה אנשים ללכת אחרי הרוע, צריך להסביר להם שזה נובע ממקום טוב. אבל הרב קוק לא באמת אומר את זה שצריך להסביר לו שזה נובע ממקום טוב. וכאן הטעות הגדולה. מה שכתוב שם הוא שעלינו "לבאר איך כל ניצוץ טוב המתגלה בעולם אחר - הרי הוא נובע ממקורו ומתחבר אליו בחיבור טבעי", הרב מסביר שאותו מקור הוא כח אלוקים ונשמת האומה.

כלומר, יש לבאר לו שמה שהוא חושב שהוא טוב, זה נמצא בתורה בצורה הרבה יותר טובה ולכן כדאי לו להיות מחובר לקב"ה ולשמור

להצטרפות לקבוצת ווטאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל- 052-5665005

היו שותפים - ראש יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מ.ס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

רוצה להיות שותף בהפצת אור הפורים בתל אביב?

תרום והנצח: 052-5665005

דרושים מתנדבים לקריאת מגילה ולחלוקת מגילות בדוכנים ברחבי תל אביב

המעוניינים לקבל מגילות להפצה
פנו למס: 052-5665552

לתרומה בפייבוקס של מגילות - 052-5665005

1

אבי יתומים

התוועדות
התוועדות

הרב שבתי סלבטיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

קצין הגסטאפו המשיך לישון, אבל גם הוא לא חלם מה יעוללו לו היהודים החוצפנים < בכמה מילים מהלב, רבי שלמה חיים הרכיב מחדש את החלקים של הבחור המפורק < מהחלון המצוחצח רואים את הנוף, אבל מהמראה רואים אותך >> התוועדות לרגל סיום מלאכת המשכן

תפילין ואת הלבטים האם השעה ראויה לכך, ניגש אל הרב מרקוביץ', לקח מידי את התפילין ואמר: "אני מניח את התפילין! אם אחרי שאעלה למעלה - המשיך ואמר - יבוא המלאך ויכה אותי על שהנחתי תפילין כלילה, אקבל את המכות בשמחה!"

קולו של הרב קיהן נשבר מהתרגשות בעת שבירך על התפילין, ובעקבותיו נעמדו כולם בשתי שורות להנחת התפילין בזריזות. בשורה אחת הניחו את התפילה של יד רבשנייה את השל ראש, ואז התחלפו. ההתרגשות הרבה השתנתה באחת לחרדה. אל הצריף נכנס לפתע קצין גסטאפו ימ"ש ו'תפס אותם על חם'. הרב מרקוביץ' ניסה להסתיר אצלו את התפילין, אך היה זה מאוחר מדי...

במשך רגעים ארוכים היכה הקצין את הרב מרקוביץ' בחמת זעם מכות איומות ואז הכריז: "מחר אכנס את המחנה כולו ואשרוף את התפילין לעיני כולם! ואותך - אמר הקצין תוך שהוא מפנה מבטו אל עבר הרב מרקוביץ' - אותך אהרוג!"

לאחר שיצא הקצין בטריקת דלת כשעמו התפילין אותן ייעד לשריפה פומבית, החלו היהודים לחשוב מה ניתן לעשות בשביל להצילן מביזיון שכוה. אי אפשר לתת לזה לקרות!

הפתרון הגיע דווקא מיהודי שלא שמר על תורה ומצוות, שהיה במקצועו נגר. "יש אצלי חתיכות עץ שאוכל לעשותן בתבנית התפילין, רק שצריך למצוא מתנדב שיסתכן וייכנס איכשהו לחדרו של הקצין ויחליף אותן עם התפילין שאצלו".

טוב לו לאדם שיכניס עצמו לגוב אריות ואל ייכנס בגנבה לחדרו של קצין הגסטאפו, אך עד מהרה נמצא המתנדב ששם נפשו בכפו ולקח על עצמו את המשימה הנועזת. גם הפעם היה זה ר' ישראל יצחק קיהן.

כשהנגר סיים את מלאכתו והתפילין היו מוכנות, יצא ר' ישראל יצחק אל עבר משרדו של הקצין כשמתלווים אליו שניים נוספים. היה

אתה נראה
נורא,
תסתכל
במראה!

אם נערוך משאל רחוב אקראי וכו נציג לאנשים את השאלה מי מבין כלי המקדש לתפיסתם הוא היקר והחביב ביותר, סביר להניח שהתשובות יתחלקו פחות או יותר לשלוש; חלק הארי מן הסתם יטען שארון הברית עם הכרובים שעל גביו והלוחות שבתוכו, הוא המקודש ביותר ומי שמייצג עבורם יותר מכל את המקדש.

יהיו ששייבו שמנורת המקדש היא הראשונה שעולה במוחם, ויהיו מן הסתם שיראו דווקא במזבחות את המייצגים המובהקים ביותר של המקדש ועבודתו - אם זה מזבח הזהב עליו נעשתה הקטרת הקטורת ואם זה מזבח החיצון שעל גביו הוקרבו הקורבנות.

אלא שבאופן מפתיע, תשובת הקב"ה על השאלה הזו איננה כשל אף אחת מן הקבוצות הללו. לדידו הכלי החביב ביותר מבין כלי המקדש הוא דווקא... הכיור!

בואו נדבר על זה. מה באמת סוד חביבותו של הכיור, ומהי המשמעות הפנימית שלו בחיי כל יהודי שבלבבו ובעבודתו הוא בונה מקדש לה' יתברך.

זה היה עוד ערב קשה מנשוא באושוויץ. הרב מנחם מרקוביץ', שלימים עלה לארץ וכיהן כרב המושב צפריה, דידה בדרך לצריף שלו. הוא היה חלוש ביותר. נשמתו כמעט עזבה אותו, כשלפתע קרא לו הצידה חייל נאצי והציע לו בלחש עסקה: יש אצלי תפילין ואני מוכן למכור לך אותן! החייל הנאצי נקב בסכום מסוים והרב מרקוביץ' שמר בהסתור מעט כסף כדי לקנות מזון בשוק השחור, הרהר במחשבתו: "הרי בלאו הכי קרוב לוודאי שלא אשרוד, כבר שנתיים חלפו מאז שראיתי תפילין ואני כל כך משתוקק להניח... והעסקה יצאה אל הפועל."

מרגע שהחזיק את התפילין בידי הוא כמו שב אל החיים, רץ לצריף שלו בכוחות מחודשים ושיתף את היושבים בו: השגתי תפילין כשרות! מיד פרץ ויכוח סוער האם מדובר במלכודת אותה טמנו להם הנאצים, או שמא מדובר בסך הכל בחייל תאב בצע שביקש

לנצל את מצוקת היהודים כדי להתעשר...

לבסוף החליטו פה אחד להניח תפילין, אלא שכעת התעוררה שאלה האם יכולים הם להניחן לאלתר, על אף שהשעה היא שעת לילה, או שמא עליהם להמתין שיאיר השחר, שאז סכנת ההתגלות גוברת. בין הנוכחים היה הרב ישראל יצחק קיהן - מחסידי פיאסצ'נה, ובראותו את הכמיהה המשותפת לכולם להניח

עליהם להיזהר מכלבים אימתניים, מאור הזרקורים שממגדלי השמירה ומחילי אס אס שהסתובבו בכל עבר, אך הם הצליחו להגיע אל משרדו של הקצין בשלום. כעת טיפס ר' ישראל יצחק על הגג והשתחל פנימה דרך חלון אוורור שהיה בו. הפעם רוזנו ושדפונו היו לו לעזור...

נפילתו על הרצפה יצרה רעש קל ומיד אחר כך נשמעה תזווה קלה מהחדר הסמוך בו ישן הקצין, אך בחסדי שמיים הוא המשיך בשנתו והמשימה הכמעט בלתי אפשרית הזו, הוכתרה בהצלחה.

הלילה עבר על שוכני הצריף בחדר מוות, אך למחרת דבר לא קרה. איש לא ידע על מה ולמה. המחשבה הרווחת הייתה שהקצין גילה שמישהו חדר למשרדו והחליף את התפילין ומתוך בושה על המחול, העדיף להשתיק את כל העניין...

אלמלא סופר הסיפור הזה מפי אנשים נאמנים – קשה להאמין לדברים. איך הסתכנו הרב מרקוביץ וחבריו בקיום המצווה? מהיכן נובעת החוצפה היהודית של הרב קיהן לדאוג במסירות נפש לכך שהתפילין לא יחוללו, כשמסביב יהום הסער וחיי כלב נחשבים יותר מחיי יהודי! ...?

אולי הכיור יעזור לנו לפענח את התעלומה. לחיים לחיים.

בקריאה פשוטה של פרשת הקמת המשכן ובנייתו על ידי ישראל, נראה שהכיור איננו זוכה לבולטות בלשון המעטה. ראשית, ההתייחסות לעשייתו היא רק לאחר תיאור הקמת המשכן ועשיית ארון הברית, השולחן, המנורה, מזבח הקטורת ומזבח העולה. שנית, התורה מקדישה לו פסוק אחד 'לקוני' בו נאמר: "ויעש את הכיור נחושת ואת כנו נחושת, במראות הצובאות אשר צבאו פתח אוהל מועד". זהו זה. אלא שלאחר הצצה ברשי' ובמדרשים מגלים תמונה שונה, ופתאום נראה הכיור באור אחר לגמרי!

רשי' מסביר מה הן "המראות הצובאות" שמהן נעשה הכיור, וכותב כך: "בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות", ואלה היו המראות שמהן נעשה הכיור. משה בנו, ממשך רשי', בתחילה לא רצה להשתמש במראות אלו עבור כלי המקדש "מפני שעשויים ליצר הרע". מטרתן של המראות היא התייפות והתקשטות שתכליתן לכאורה גירוי היצר הרע.

פה הגיעה ההפתעה דווקא מהקב"ה. ה' הורה למשה לקבל את המראות והוסיף נימוק מרגש: "אלו חביבין עלי מן הכל!" החיבה שרחש הקב"ה לאותן מראות נעוצה בכך "שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים. שכשהיו בעליהן יגיעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה... ונטולות המראות וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים לומר אני נאה ממך... ומתוך כך נזקקות להם מתעברות וילדות". ... אם כך, בדין זכו המראות לחיבה, שהרי בזכותן באו לעולם רבים מילדי ישראל! הקב"ה גם יקר והעריך את נכונותן של הנשים לתרום את המראות בהן עשו שימוש ושמטבע הדברים היו קרובות וחשובות להן, ומכאן חיבתן הגדולה.

בעצם, מה היה התפקיד של הכיור? הכנה והתקדשות לעבודת המקדש. זה נשמע זניח

יחסית – הוא עצמו אינו חלק מעבודות המקדש, הוא רק תחנה בדרך לדבר האמיתי, לכאורה. אבל הנה אנחנו רואים שדווקא התחנה הזו חביבה על הקב"ה יותר מהכל. מה זה אומר?

במקדש הייתה המנורה שהפיצה אור של קדושה, וכמו כן היה הכיור שבו רחצו הכהנים מזוהמה והתקדשו לקראת העבודה. כך גם בחיי היהודי יש תקופות בהן הוא מתענג על אור הקדושה – "מנורה", ויש תקופות בהן עליו להיאבק בתאוות וזוהמה – "כיור".

הזמנים שהם בבחינת "מנורה" אלו הזמנים בהם הוא חש חיבור עז לקב"ה ואל המאור שבתורה, יש לו התלהבות בהידור מצווה וחיות בתפילה וכן הלאה. לעומת זאת כשהוא בבחינת "כיור", הוא נאלץ לחתור בחושך, להיאבק בנטיותיו ובתאוותיו ולעשות הכל בקבלת עול גמורה, בלי כל רגש של חיבור ויקה. בזמן שכזה עליו לרחוץ בכיור ולהתנקות מהסיגים והפסולת שדבקו בו, שכן הוא עדיין לא נטהר מהם...

מתי שעבודת ה' שלנו הולכת למישרין, זורמת 'חלק' ואנו חיים לאורה של המנורה, כפועל יוצא מכך אנחנו מתמלאים באנרגיות טובות, במוטיבציה להתקדם ולעלות "מחיל אל חיל" ובמבט חיובי על הסביבה ועל עצמנו. שונה הדבר כשאנחנו נאלצים להתהלך בחשכה רוחנית ולהתמודד עם הצדדים היותר מאתגרים שבנו. במצב שכזה – משאבי האנרגיה שלנו מתדלדלים בקצב מואץ ואנחנו נופלים למחשבות של ייאוש מעצמנו ומהמקום בו אנו נמצאים. כך אי אפשר להילחם כמו שצריך ובטח שלא לנצח...

משום כך, הכרחי להביא את היהודי המבקש להיטהר ולהתנקות מכל רבב לידי מודעות אמיתית של מעלתו וכוחותיו. אם הוא לא יכיר במהותו הפנימית ולא יראה את מעלת ערכו כבן אברהם יצחק ויעקב – לאשורה, הוא ירים ידיים ויכנע ליצרו עוד טרם יפרוץ הקרב...

זהו אם כן החיבור בין פעולת הכיור ל"מראות הצובאות": בשביל שיהודי יצליח להתנקות מהתאוות שלו ולקדש את עצמו ממי הכיור, עליו תחילה לראות את עצמו "במראות הצובאות". הוא צריך להביט בפניו – לראות את הפנימיות שלו – כפי שהן ניבטות אליו מן המראה שמולו. או אז הוא יתמודד עם יצרו כראוי ויוכל לו.

יש זכוכית ויש מראה. זכוכית טהורה שאין מאחוריה דבר, יכולה אמנם לשמש כחלון או משקפיים, אך לא תהווה מראה. זכוכית כזו מכונה "אספקלריה המאירה". אבל אם מאחורי הזכוכית מדביקים שכבת מתכת דקה, מתקבלת מראה בה האדם מסוגל לראות את עצמו. זוהי "אספקלריה שאינה מאירה".

הנמשל משני סוגי ה"אספקלריות", אומר האדמו"ר הזקן, הוא זה: כשהכול אצלנו זורם על מי מנוחות ואין לנו התמודדויות רוחניות משמעותיות, אנחנו דומים לאותה זכוכית זכה שבעדה נשקף הנוף שמאחוריה. אצל אדם כזה הכל מתקדם חלק, ללא חסימות... אך כשאדם נתקל בחסמים ומאוויים שונים המאיימים להוביל אותו למחוזות אפלים, והוא עומד ונלחם בהם, הוא דומה לזכוכית עם גב מתכת המונעת מהאור לעבור דרכה. אם

כן, האתגרים שיש ליהודי בעבודתו, הם אלה שעוזרים לו לראות את עצמו אל נכון ולגלות את כוחותיו הנעלמים. דווקא ההתמודדויות הן שיכולות להוציא ממנו חוקות ואיכויות להן כלל לא היה מודע!

זו הסיבה לחביבות המיוחדת שהייתה לכיור ולמראות אצל ה'. את התענוג הגדול ביותר שואב הקב"ה ממי שחווה קשיים, מתמודד עם אתגרים רוחניים, מצוי בהסתר פנים, ואף על פי כן מצליח להיטהר ולהתקדש. יהודי שנפל לדיטסה התחתונה והצליח להתרומם ממנה, הוא המקדש את הגשמת תאוותו של הקב"ה ל"דירה בתחתונים", באופן המקסימלי!

באחת ההתועדויות של המשפיע הנודע רבי שלמה חיים קסלמן, נכח בחור שהגיע ממשפחה מפורקת, התגייס לצבא וידע התמודדויות רוחניות קשות. בשיא ההתועדות פנה אליו רבי שלמה חיים ואמר לו מעומק ליבו: "יקר בעיני ה' המוותר לחסידיו" – אין יקר אצל הקב"ה ממי שמתמודד בגבורה עם יצריו החזקים, מנצח אותם וממית אותם. כשחסיד ממות וזוכה את יצרו – "המוותר לחסידיו", זהו הדבר ה"יקר ביותר בעיני ה'!" כשאתה עוצם עיניך מראות ברע למרות תאוות ליבך – הרי זה יקר בעיני ה'. כשאתה נוטל ידיים גם כשזה קשה – זה יקר בעיני ה'.

הרב מנחם מרקוביץ והרב ישראל יצחק קיהן ושאר הקדושים שהסתכנו בחייהם למען מצוות תפילין עמדו מול הראי, מול ההתנגדות! וזו חילצה מהם כוחות נשמתיים בלתי מוסברים. זה כוחו של הכיור!

דווקא כשיהודי הצריך חוו מחסום בלתי עביר, נתגלו בהם תעצומות נפש אדירות. המחסום שימש להם כמראה שגילתה להם את פנימיותם הטהורה. בית מקדש מפואר נבנה אז בלבכם!

כמו שדיברנו, ה'מראה' עוזרת ליהודי לראות את פנימיותו ואת הכוחות העצומים בהם חונן, אך לא רק אותם. היא גם מאפשרת לו לראות את כל מה שנמצא מאחוריו על אף שעיניו נמצאות מלפניו. משמעות הדבר היא שהניסיונות לא מגלים רק את תעצומות הכוח שבתוכנו, אלא גם את הכוחות האלוקיים שמאחורינו, המאמצים ומחזקים אותנו ונותנים לנו גב חזק.

ברגע שאנחנו מאתגרים על ידי ניסיון הנובע מהאופי שלנו ומתגברים עליו ובעצם מתעלים על עצמנו, נוהג הקב"ה ב"מידה כנגד מידה" וכביכול "יוצא מעצמו" גם הוא ונותן לאדם שפע של כוחות למעלה ממדידה והגבלה! לחיים!

בשיתוף מערכת הספר "הפרשה בחיי"

יש לך שאלה בעבודת ה' ? חתם ל-
054-4530951

1,200 שאלות ותשובות
של הרב יהושע מחכות לכם
באתר 'קרוב אליך'

נפשי
בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

האם מותר לעשות שטויות כדי להיות שמח?

בגמרא מסופר על רב שמואל בר רב יצחק שהיה מרקד לפני הכלה עם שלושה בדי הדס, ועל כך העיר רבי זירא תלמידו: הסבא - כלומר הרב - מבייש אותנו. לדעתו הייתה בכך קלות ראש, והעובדה שרב מפורסם וזקן רוקד לפני כלה צעירה עלולה להביא לזלזול בכבוד תלמידי חכמים. אולם כאשר נפטר רב שמואל בר רב יצחק, עמד עמוד של אש בינו ובין כל אלה שבאו ללוותו, כאות לגדולתו. הבין רבי זירא את המסר ואמר על כך: הועיל לו אותו שוט (ענף הדס) שהיה מרקד בו, שבזכותו זכה לאור.

הגמרא משתמשת במילה 'שטות' לתיאור מעשיו של רב שמואל בר יצחק, שהתנהגותו הייתה מיוחדת כל כך עד שעמוד של אש הלך לפניו לאחר פטירתו ללוות אותו לבית עולמו, והכל כדי לשמח חתן וכלה. ומכאן מקור לדברים שרבי נחמן מברסלב חזר עליהם ושינן אותם, שבשביל להיות שמח ראוי לאדם גם להשתות.

אלא שכל אדם מבין שבעניין כזה הסכנה גדולה, ולא מצינו אצל רבותינו שימוש מרובה בדרך הזו, שהרי הם גם הורו לנו שצריך להיזהר ממושב לצים ולא למלאות שחוק פינו בעולם הזה וכיוצא בזה. ואף על פי כן הם אמרו בשם אליהו הנביא ששני בדחנים ששימחו אנשים בשוק זכו על ידי כך להיות בני עולם הבא, ולכן כל אדם ימצא את האיזון הראוי על פי הדרכת רבותינו.

מה לעשות שקשה לי לשמוח בחתונות שבהן הכלות צעירות ממני בשנים רבות ואני שבורה מבפנים?

ראשית אני מברך אותך שתזכי במהרה ובנחת, יחד עם בני ובנות ישראל ששרויים בצער על מציאת זיווגם, לעמוד תחת החופה עם חתן שמתאים לך ושתשרה שכינה בביתכם, ועל ידי כך תבטל השאלה מאליה.

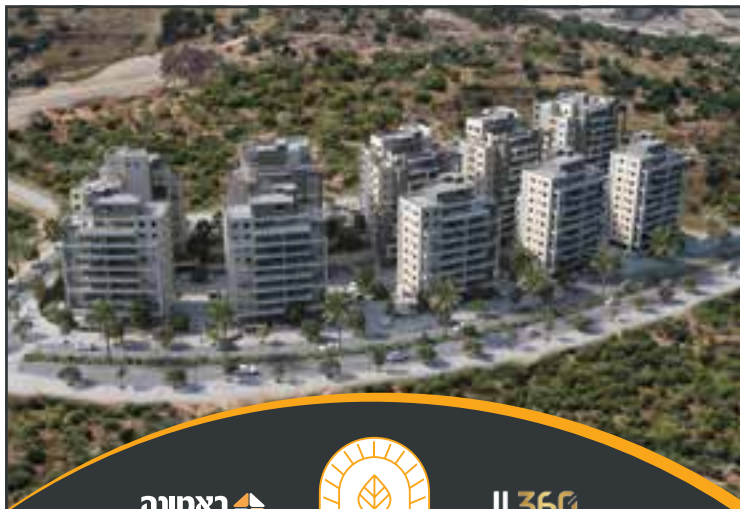
אם היה הלב מסכים, ודאי שראוי היה לשמוח בשמחתך. שהרי אמרו רבותינו "אין אדם נוגע בשל חברו אפילו כמלוא נימה". ואם הדברים נכונים בממון, על אחת כמה וכמה שהם נכונים בכך זוג, ושמחתה של הכלה אינה באה על חשבון משהו אחר. אולם אנו יודעים היטב שלעיתים הלב ממאן לכל ניסיונות השכנוע, ואז צריך לבקש דרכים שהכאב יהיה מינימלי מצד אחד, והשותפות בשמחת חתן וכלה תקיים מצד שני. וביחוד שהאפשרות להישאר בבית גם היא לעיתים מכאיבה מאוד.

לעיתים מוצאים נחמה בדברי רבותינו ובתפילות שתיקנו לנו שהם כמים קרים לנפש עייפה, ועלינו לבקש את הדרך המתאימה לנו לרכך את הכאב המפלט את הלב. ויש מקום להתפלל בשפיכת הלב על הדבר לפני היציאה לחתונה מאתגרת. ואמרו רבותינו "לפי הצער השכר", שאם מתוך צער גדול אנו זוכים לתת את ליבנו להתמסר בשמחת הכלה, הלא דווקא בזה מאיר אור גדול ומיוחד ושכר גדול צפון לנו על המאמץ הזה.

האם הפרעת בלימוד ובתפילה היא סוג של יצר הרע?

אם נכנעים להפרעה הזו בשעה שאפשר היה להימנע מכך, ודאי שזו אינה דרך נכונה. אולם כשהמגבלה מובנית, ובימינו עולם הרפואה והפסיכולוגיה מעמיקים חקר בהבנת מגבלות מהסוג הזה, אז על האדם ללמוד כיצד לנצל את כישורונותיו ויכולותיו כדי לעבוד את ה' בשמחה ובדרך המתאימה לו ביותר, ובימינו מוצאים מעלות מיוחדות דווקא בקרב אלו שיש להם קשיי קשב וריכוז.

ולעניין הכמות, בגמרא מסופר על תלמיד שקיצר בתפילתו לפני רבי אליעזר, ואמרו לו "כמה קצרן הוא זה". אמר להם שהוא אינו קצרן יותר ממה שהרבו, שהתפלל "אל נא רפא נא לה". וכבר אמרו רבותינו "אחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכוון ליבו לשמיים". הדעת נותנת שמי שממעט ומכוון לשם שמיים, עולה לו הדבר כמו המרבה לשם שמיים, ואם הממעט מכוון ליבו לשם שמיים ואילו המרבה אינו כן, אזי הממעט מעולה מן המרבה, כי הכוונה לשם שמיים היא העיקר ולא הכמות.

באמונה
מקום לא קיים

IL360
The Bridge to Global Real Estate

SOHO PARK
נווה שמיר בית שמש

מקום נפלא לך

דירות מהממות • מרפסות גדולות • מטרג' רחב
פנטהאוסים • דירות 3 חדרים עם אופציה לחדר רביעי

050-960-60-69

נשקיעים
באמונה
מקום לא קיים לך

השקעה שלך
הנסיון של 'באמונה'

בטוחה
נדל"נית
ערבות חברה
לנכפי ההשקעה

החל מ-200,000 ₪
ההשקעה למשך 3 שנים